
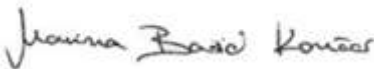

**NACRT IZMJENE I DOPUNE PLANA GOSPODARENJA OTPADOM
GRADA GRUBIŠNOG POLJA ZA RAZDOBLJE
OD 2017. DO 2022. GODINE**

Grubišno Polje, ožujak 2020. godine

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

NASLOV:	IZMJENE I DOPUNE PLANA GOSPODARENJA OTPADOM GRADA GRUBIŠNO POLJE ZA RAZDOBLJE OD 2017. DO 2020. GODINE
NOSITELJ:	Grad Grubišno Polje Trg bana Josipa Jelačića 1 43290 Grubišno Polje
Td.br.	PGO GRUB.POLJE 01/20
Voditelj izrade:	 Mr.sc. Katarina Knežević Jurić, prof. biol.
Izrađivači:	 Marina Bašić Končar, dipl.ing.agr. Ivan Hovezak, dipl.ing.arh. Damir Jurić, dipl.ing.građ.
Direktor:	 Mr.sc. Katarina Knežević Jurić, prof. biol.

SADRŽAJ

1.	UVOD.....	3
1.1.	Ključni pojmovi vezani uz gospodarenje otpadom.....	4
1.2.	Pravni i zakonodavni okvir gospodarenja otpadom.....	7
1.3.	Načela i koncept gospodarenja otpadom.....	14
2.	OSNOVNE ZNAČAJKE GRADA GRUBIŠNOG POLJA	17
2.1.	Geografski položaj.....	17
2.2.	Stanovništvo.....	18
2.3.	Gospodarstvo.....	19
2.4.	Ekološka mreža i zaštićena područja.....	19
3.	ANALIZA, OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU GRADA GRUBIŠNOG POLJA UKLJUČUJUĆI OSTVARIVANJE CILJEVA.....	22
3.1.	Postupanje s otpadom na području Grada Grubišno Polje.....	23
3.1.1.	Postupanje s miješanim komunalnim otpadom (20 03 01).....	24
3.1.2.	Postupanje s glomaznim otpadom (20 03 07).....	24
3.1.3.	Postupanje s biootpadom (20 01 08, 20 02 01 , 20 03 02).....	24
3.1.4.	Postupanje s ambalažnim otpadom (15 01 01, 20 01 01, 15 01 07, 20 01 02, 15 01 02, 20 01 39, 15 01 04, 20 01 40).....	24
3.1.5.	Postupanje s otpadnim tekstilom (20 01 10, 20 01 11).....	25
3.1.6.	Postupanje s građevnim otpadom (17 00 00).....	25
3.1.7.	Postupanje s problematičnim i opasnim otpadom (15 01 10, 15 01 11, 16 05 04, 20 01 13, 20 01 14, 20 01 15, 20 01 17, 20 01 19, 20 01 21, 20 01 23, 20 01 25, 20 01 27, 20 01 28, 20 01 29, 20 01 30, 20 01 31, 20 01 32, 20 01 33, 20 01 34, 20 01 35, 20 01 36, 20 01 37).....	25
3.1.8.	Postupanje s proizvodnim otpadom.....	25
4.	PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO PRIKUPLJENOG OTPADA, ODLAGANJU KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA TE OSTVARENJU CILJEVA.....	26
4.1.	Količine i sastav komunalnog otpada.....	26
4.2.	Odlagalište Prdavac u Gradu Grubišno Polje.....	32
4.3.	Troškovi gospodarenja otpadom.....	34
5.	PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM TE STATUSU SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM.....	35
5.1.	Podaci o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenja otpadom.....	35
5.1.1.	Spremnici za odvojeno prikupljanje otpada.....	35
5.1.2.	Zeleni otoci.....	35
5.1.3.	Reciklažno dvorište.....	35
5.1.4.	Kompostana.....	38
5.1.5.	Reciklažno dvorište za građevni otpad.....	39
5.1.6.	Centar za ponovnu uporabu.....	39
6.	PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJHOVOM UKLANJANJU.....	41
7.	MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO- INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA.....	43

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje
od 2017. do 2022.

8.	OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA.....	47
8.1.	Opće mjere gospodarenja otpadom i ciljevi.....	47
8.2.	Mjere gospodarenja opasnim otpadom.....	48
8.3.	Mjere gospodarenja neopasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada.....	48
8.4.	Mjere gospodarenja otpadom prema najboljoj dostupnoj tehnologiji.....	53
9.	MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA.....	54
10.	MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA.....	55
11.	POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU PLANA.....	56
12.	ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM.....	56
13.	ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJE PLANA.....	60
14.	LITERATURA I POPIS PROPISA.....	62

1. UVOD

Gospodarenje otpadom problem je kojeg treba brzo i učinkovito rješavati. Količine otpada koje čovječanstvo svakodnevno proizvodi davno su prešle granice prirodnog procesa obnavljanja planete Zemlje, a proizvedeni otpad sve je složenijeg sastava i ima duži vijek prirodnog raspada. Postojeća infrastruktura za zbrinjavanje otpada nije dovoljna, a veliki je problem i u provedbi već donesenih propisa za gospodarenje otpadom. Nesavjesno postupanje s otpadom pojedinaca i velikih proizvođača dovodi do direktnih, najčešće negativnih učinaka na sastavnice okoliša, zrak, vodu, tlo i klimu. Najveći problem je moguće zagađenje podzemnih voda koji su glavni izvor pitke vode. Onečišćen okoliš ima indirektni učinak na ljudsko zdravlje i na živi svijet, zbog čega gospodarenje otpadom postaje sve značajnija obveza društva.

Plan gospodarenja otpadom ima ključnu ulogu u uspostavi održivog gospodarenja otpadom. Njegova je glavna svrha dati pregled tokova otpada i mogućnosti postupanja s njim.

Člankom 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19) propisano je da Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave sadrži najmanje sljedeće:

- analizu, te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave uključujući ostvarivanje ciljeva,
- podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva,
- podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom,
- podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju,
- mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada,
- opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada,
- mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
- mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
- popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana,
- organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom,
- rokove i nositelje izvršenja Plana.

Grad Grubišno Polje je na sjednici Gradskog vijeća koja je održana 14. svibnja 2018. godine donio Odluku o usvajanju Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišno Polje za razdoblje od 2017. do 2022. godine. i objavio ga na internetskim stranicama Grada www.grubisnopolje.hr i u „Službenom glasniku“ Grada Grubišnog Polja broj 5/2018. Zbog provođenja projekata vezano za gospodarenje otpadom i usklađenjem sa zakonskom regulativom pristupilo se Izmjenama i dopunama Plana. Za prijedlog Izmjena i dopuna Plana ishodište je mišljenje Upravnog odjela za poljoprivredu, zaštitu okoliša i ruralni razvoj da nije potrebno provoditi postupak ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš. Prije usvajanja potrebno je ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela regionalne samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša.

1.1. Ključni pojmovi vezani uz gospodarenje otpadom

Ambalažni otpad je otpad definiran u kategorijama Kataloga otpada i predstavlja ambalažu i ambalažni materijal koji ostaje nakon što se proizvod otpakira i odvoji od ambalaže, isključujući proizvodne ostatke.

Biološki razgradivi otpad je otpad koji se može razgraditi biološkim aerobnim ili anaerobnim postupkom.

Biootpad je biološki razgradivi otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstva, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda.

Biorazgradivi komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad.

Centar za gospodarenje otpadom je sklop više međusobno funkcionalno i/ili tehnološki povezanih građevina i uređaja za obradu komunalnog otpada.

Centar za ponovnu uporabu i mreže za ponovnu uporabu su subjekti čija je aktivnost sakupljanje, obnova ili popravak i ponovna distribucija proizvoda koji bi u suprotnom postali otpad.

Divlje odlagalište je odlagalište na koje neko naselje, skupina domaćinstava ili pojedina domaćinstva unutar neke općine ili grada odlažu svoj otpad na nekontroliran način.

Gospodarenje otpadom su djelatnosti sakupljanja, prijevoza, uporabe i zbrinjavanja i druge uporabe otpada, uključujući nadzor nad tim postupcima te nadzor i mjere koje se provode na lokacijama nakon zbrinjavanja otpada te radnje koje poduzimaju trgovac otpadom ili posrednik.

Građevina za gospodarenje otpadom je građevina za sakupljanje otpada (skladište otpada, pretovarna stanica i reciklažno dvorište), građevina za obradu otpada i centar za gospodarenje otpadom. Ne smatra se građevinom za gospodarenje otpadom građevina druge namjene u kojoj se obavlja djelatnost uporabe otpada.

Građevni otpad je otpad nastao prilikom gradnje građevina, rekonstrukcije, uklanjanja i održavanja postojećih građevina, te otpad nastao od iskopanog materijala, koji se ne može bez prethodne uporabe koristiti za građenje građevine zbog kojeg građenja je nastao.

Inertni otpad je otpad koji ne podliježe značajnim fizikalnim, kemijskim i/ili biološkim promjenama.

Krupni (glomazni) komunalni otpad je predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada.

Komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva.

Mehaničko biološka obrada (MBO) je slijed procesa (mehaničkih i bioloških) kojima je cilj obraditi komunalni otpad prije definitivnog odlaganja, s ciljem minimiziranja negativnog utjecaja

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

na okoliš te izdvojiti frakcije koje je moguće ponovo iskoristiti i to ili materijalnom ili energetsom uporabom.

Miješani komunalni otpad je otpad iz kućanstva i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01.

Neopasni otpad je otpad koji ne posjeduje niti jedno od opasnih svojstava iz Priloga Uredbe (EU) broj 1357/2014.

NIMBY efekt (Not In My Back Yard - Ne u mojem dvorištu) je kratica za pojavu poteškoća u određivanju lokacija za građevine koje potencijalno nepovoljno utječu na okolni prostor.

NIMET efekt (Not In My Election Time - Ne u predizborno vrijeme ili Ne za trajanja mandata) je kratica koja označava neodlučnost političara za poduzimanjem aktivnosti po pitanju gospodarenja otpadom, posebice kod odabira lokacija za zbrinjavanje otpada.

Obrada otpada su postupci uporabe ili zbrinjavanja i postupci pripreme prije uporabe ili zbrinjavanja.

Odlagalište otpada je građevina namijenjena odlaganju otpada na površinu ili pod zemlju (podzemno odlagalište) uključujući:

- a. interno odlagalište otpada na kojem proizvođač odlaže svoj otpad na samom mjestu proizvodnje,
- b. odlagalište otpada ili njegov dio koji se može koristiti za privremeno skladištenje otpada (npr. za razdoblje duže od jedne godine),
- c. iskorištene površinske kopove ili njihove dijelove nastale rudarskom eksploatacijom i/ili istraživanjem pogodne za odlaganje otpada.

Odvojeno sakupljanje otpada je sakupljanje otpada na način da se otpad odvaja prema njegovoj vrsti i svojstvima kako bi se olakšala obrada i sačuvala vrijedna svojstva otpada.

Opasni otpad je otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava iz Priloga Uredbe (EU) broj 1357/2014.

Oporaba otpada je svaki postupak čiji je glavni rezultat uporaba otpada u korisne svrhe kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo uporabiti u tu svrhu ili otpad koji se priprema kako bi ispunio tu svrhu, u tvornici ili u širem gospodarskom smislu.

Otpad je svaka tvar ili predmet koji posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Otpadom se smatra i svaki predmet i tvar čije su sakupljanje, prijevoz i obrada nužni u svrhu zaštite javnog interesa.

Posebne kategorije otpada – biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpad koji sadrži azbest, medicinski otpad, otpadni električni i elektronički uređaji i oprema, otpadni brodovi, morski otpad, građevni otpad, otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, otpad iz proizvodnje titan dioksida, otpadni poliklorirani bifenili i poliklorirani terfenili.

Posjednik otpada je proizvođač otpada ili pravna i fizička osoba koja je u posjedu otpada.

Pretovarna stanica (transfer stanica) je građevina za skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog prijevozu prema mjestu njegove uporabe ili zbrinjavanja.

Postrojenje za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnica) je građevina za gospodarenje otpadom namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i skladištenju odvojeno prikupljenog komunalnog otpada.

Postupci gospodarenja otpadom su sakupljanje otpada, interventno sakupljanje otpada, priprema za ponovnu uporabu, priprema prije uporabe i zbrinjavanja, postupci uporabe i zbrinjavanja, trgovanje otpadom, posredovanje u gospodarenju otpadom, prijevoz otpada, energetska uporaba određenog otpada, sakupljanje otpada u reciklažno dvorište i privremeno skladištenje vlastitog proizvodnog otpada.

Proizvodni otpad je otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, osim ostataka iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača.

Proizvođač otpada je svaka osoba čijom aktivnošću nastaje otpad i/ili koja prethodnom obradom, miješanjem ili drugim postupkom mijenja sastav ili svojstva otpada.

Problematicni otpad je opasni otpad iz podgrupe 20 01 Kataloga otpada koji uobičajeno nastaje u kućanstvu te opasni otpad koji je po svojstvima, sastavu i količini usporediv s opasnim otpadom koji uobičajeno nastaje u kućanstvu pri čemu se problematicnim otpadom smatra sve dok se nalazi kod proizvođača tog otpada.

Reciklažno dvorište je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada.

Reciklažno dvorište za građevni otpad je građevina namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i privremenom skladištenju građevnog otpada.

Recikliranje je svaki postupak uporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu osim uporabe otpada u energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za zatrpavanje.

Sakupljanje otpada je prikupljanje otpada, uključujući prethodno razvrstavanje otpada i skladištenje otpada u svrhu prijevoza na obradu.

Sprječavanje nastanka otpada su mjere poduzete prije nego li je tvar, materijal ili proizvod postao otpad, a kojima se smanjuju:

- količine otpada uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda
- štetan učinak na okoliš i zdravlje ljudi ili
- sadržaj štetnih tvari u materijalima i proizvodima.

Tehnološki procesi gospodarenja otpadom (u daljnjem tekstu: tehnološki procesi) su određene funkcionalno-tehnološke cjeline gospodarenja otpadom kojima se opisuje materijalni tok otpada, a uključuju prikupljanje, prihvatanje, skladištenje, prethodno razvrstavanje i razvrstavanje, miješanje otpada, pakiranje, popravak, čišćenje, provjera budućeg proizvoda i u slučaju uporabe ili

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

zbrinjavanja otpada tehnološke procese koje je odredio podnositelj zahtjeva za dozvolu za gospodarenje otpadom sukladno smjernicama.

Vlasnik otpada je osoba koja je nositelj materijalnih i drugih prava i obveza u vezi otpada.

Zbrinjavanje otpada je svaki postupak koji nije uporaba otpada, uključujući slučaj kad postupak kao sekundarnu posljedicu ima obnovu tvari ili energije.

Zeleni otpad je skupina raznovrsnih spremnika za odvojeno prikupljanje otpada pogodnih za recikliranje kao npr. staklo, papir, plastika, metal.

1.2. Pravni i zakonodavni okvir gospodarenja otpadom

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišno Polje za razdoblje od 2017. do 2022. izrađen je prema propisima iz Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19), usklađen je s Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017.-2022. godine („Narodne novine“ br. 03/17) i Strategijom gospodarenja otpadom („Narodne novine“ br. 130/05).

Ostali zakoni, pravilnici, uredbe, planovi i strategije koje se odnose na otpad:

Zakon o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ broj 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19)

Zakon o održivom gospodarenju otpadom je temeljni Zakon Republike Hrvatske iz područja gospodarenja otpadom. Zakonom se utvrđuju mjere za spriječavanje ili smanjenje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš te se uređuje gospodarenje otpadom bez uporabe rizičnih postupaka po ljudsko zdravlje i okoliš uz korištenje vrijednih svojstava otpada.

Zakonom se utvrđuje sustav gospodarenja otpadom uključujući red prvenstva gospodarenja otpadom, načela, ciljeve i način gospodarenja otpadom, strateške i programske dokumente u gospodarenju otpadom, nadležnosti i obveze u gospodarenju otpadom, lokacije i građevine za gospodarenje otpadom, djelatnosti gospodarenja otpadom, prekogranični promet otpada, informacijski sustav gospodarenja otpadom te upravni i inspekcijski nadzor nad gospodarenjem otpada.

Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 130/05)

Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske kojom se uređuje gospodarenje različitim vrstama otpada na teritoriju Republike Hrvatske, od njegova nastanka do konačnog odlaganja, s osnovnim ciljem ostvarivanja i održavanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom koji će biti ustrojen prema suvremenim europskim standardima i zahtjevima, a sa svrhom da se maksimalno izbjegne, odnosno smanji nastajanje otpada, kao i da se smanji na najmanju moguću mjeru, nepovoljni utjecaj otpada na ljudsko zdravlje, okoliš i klimu, te da se cjelokupno gospodarenje otpadom uskladi s načelima održivog razvoja. Strategija je utemeljena na općim načelima EU-a u gospodarenju otpadom i predstavlja realan okvir za uspostavu održivijega gospodarenja otpadom u Hrvatskoj do 2025. Ciljevi i mjere za gospodarenje otpadom u Hrvatskoj određeni su u skladu s praksom EU-a, vodeći računa o specifičnostima Hrvatske. Ciljevi za prioritetne tokove, usklađeni su s direktivama EU-a i pretpostavljenim vremenskim pomacima za Hrvatsku.

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017. - 2022. godine („Narodne novine“ broj 03/17)

Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske osnovni je dokument o gospodarenju otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017.–2022. Okvir za pripremu ovog plana su Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 130/05), postojeći zakonski propisi i smjernice Europske Unije (EU).

Planom se definiraju ciljevi koji se moraju dostići do 2020. godine, a koje Republika Hrvatska mora postići sukladno EU i nacionalnom zakonodavstvu (Tablica 1.).

Tablica 1. Ciljevi za gospodarenje otpadom koje je potrebno postići do 2022. godine u odnosu na 2015. godinu

Br.	Cilj		
1.	Unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom	Cilj 1.1	Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5%
		Cilj 1.2	Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.)
		Cilj 1.3	Odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada
		Cilj 1.4	Odložiti na odlagališta manje od 25% mase proizvedenog komunalnog otpada
2.	Unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada	Cilj 2.1	Odvojeno prikupiti 75% mase proizvedenog građevnog otpada
		Cilj 2.2	Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda
		Cilj 2.3	Unaprijediti sustav gospodarenja otpadnom ambalažom
		Cilj 2.4	Uspostaviti sustav gospodarenja morskim otpadom
		Cilj 2.5	Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim brodovima, podrtinama i potonulim stvarima na morskom dnu
		Cilj 2.6	Unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada
3.	Unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom		
4.	Sanirati lokacije onečišćene otpadom		
5.	Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti		
6.	Unaprijediti informacijski sustav gospodarenja otpadom		

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

7.	Unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom
8.	Unaprijediti upravne postupke u gospodarenju otpadom

Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“ broj 50/17 i 84/19)

Uredbom se propisuje sadržaj odluke o načinu pružanja javne usluge, način gospodarenja komunalnim otpadom u vezi s javnom uslugom prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila, problematičnog otpada i krupnog (glomaznog) otpada, prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, način izračuna granične količine miješanog komunalnog otpada za određena razdoblja, način i uvjeti određivanja i obračuna naknade za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom i način obračuna poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada.

Cilj Uredbe je uspostava javnog, kvalitetnog, postojanog i ekonomski učinkovitog sustava sakupljanja komunalnog otpada u svim jedinicama lokalne samouprave, u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša, gospodarenja otpadom i zaštitom javnog interesa.

Svrha sustava sakupljanja komunalnog otpada je osiguranje mogućnosti korištenja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te poticanje proizvođača otpada i posjednika otpada da odvojeno predaju otpad, kako bi se smanjila količina miješanog komunalnog otpada koji nastaje, smanjio udio biorazgradivog komunalnog otpada u nastalom miješanom komunalnom otpadu, povećale količine i ispunila obveza Republike Hrvatske da osigura odvojeno sakupljanje i recikliranje otpadnog papira, otpadnog metala, otpadne plastike i otpadnog stakla, uključivo i otpad koji se svrstava u posebne kategorije otpada čije gospodarenje je uređeno posebnim propisima, te time smanjila količina otpada koji se zbrinjava odlaganjem.

Pravilnik o katalogu otpada („Narodne novine“ broj 90/15)

Pravilnikom se propisuje Katalog otpada, kategorizacija za prekogranični promet otpadom i količina određenog otpada koja se smatra nezatnom.

Katalog otpada sadrži Kategorizaciju otpada osim kategorizacije za prekogranični promet otpadom, Popis grupa i podgrupa otpada i Popis otpada.

Pravilnik o gospodarenju otpadom („Narodne novine“ broj 117/17 i 56/19)

Pravilnikom o gospodarenju otpadom propisuju se uvjeti za gospodarenje otpadom, poslovi osobe odgovorne za gospodarenje otpadom te način rada reciklažnog dvorišta. Pravilnikom se propisuje sadržaj obrasca zahtjeva za izdavanje dozvole za gospodarenje otpadom te sadržaj elaborata gospodarenja otpadom. Pravilnikom se propisuju uvjeti za upis u očevidnike različitih vrsta gospodarenja otpadom. Pravilnikom se propisuje sadržaj i izgled obrasca za dostavu podataka o količinama otpada te oblik i sadržaj dostave podataka u mrežnu aplikaciju.

Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži („Narodne novine“ broj 88/15, 78/16, 116/17 i 14/20)

Ovim Pravilnikom propisuju se postupci i ciljevi u gospodarenju otpadnom ambalažom, uvjeti gospodarenja ambalažom i otpadnom ambalažom, zahtjevi u pogledu sakupljanja, skladištenja i obrade otpadne ambalaže, zahtjevi u proizvodnji, stavljanju na tržište i uporabi ambalaže, način i uvjeti označavanja ambalaže, obveza vođenja evidencije i dostave izvješća, obveze i način ispunjavanja obveza proizvođača proizvoda pakiranih u ambalažu, obveze i način obveznog postupanja posjednika otpadne ambalaže sadržaj programa za obavljanje usluge sakupljanja otpadne ambalaže, te druga pitanja u svezi ambalaže i otpadne ambalaže, a sve u svrhu postizanja ciljeva propisanih ovim Pravilnikom.

Naputak o glomaznom otpadu („Narodne novine“ broj 79/15)

Naputkom se propisuje popis vrsta predmeta i tvari koji se smatraju krupnim (glomaznim) komunalnim otpadom i koje se mogu, sukladno posebnom propisu koji uređuje Katalog otpada, kategorizirati ključnim brojem 20 03 07 – glomazni otpad. Popis razvrstava vrste tvari i predmeta u skupine prema namjeni tvari i predmeta. Popis ne uključuje tvari i predmete za koje je posebnim propisom koji uređuje posebnu kategoriju otpada propisano da se smatraju otpadom koji se svrstava u tu posebnu kategoriju otpada.

Pravilnik o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom („Narodne novine“ broj 99/15)

Pravilnikom se propisuje postupci gospodarenja otpadnim tekstilom i otpadnom obućom, uvjeti gospodarenja otpadnim tekstilom i otpadnom obućom, vrste otpadnog tekstila i otpadne obuće, zahtjevi u pogledu sakupljanja otpadnog tekstila i otpadne obuće, obveze vođenja evidencija, obveze i način ispunjavanja obveza proizvođača tekstila i obuće, način obveznog postupanja posjednika otpadnog tekstila i otpadne obuće te druga pitanja u svezi tekstila i obuće i otpadnog tekstila i otpadne obuće u svrhu uspostave sustava odvojenog sakupljanja otpadnog tekstila i otpadne obuće. Odredbe ovog Pravilnika primjenjuju se na sve vrste tekstila i obuće koje se koriste u kućanstvu te u komercijalnim, industrijskim, institucionalnim i drugim djelatnostima, osim tekstilne ambalaže koja je regulirana posebnim propisom o gospodarenju otpadnom ambalažom.

Pravilnik o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest („Narodne novine“ broj 69/16)

Pravilnikom o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest propisuje se cilj sustava gospodarenja građevnim otpadom, obveze proizvođača građevnog proizvoda, način označavanja građevnog proizvoda i ambalaže, uvjeti gospodarenja građevnim otpadom, obveze vođenja evidencija o građevnom otpadu te cilj sustava gospodarenja otpadom koji sadrži azbest, obveze proizvođača proizvoda koji sadrži azbest, postupci gospodarenja otpadom koji sadrži azbest, zahtjevi u pogledu skladištenja i prijevoza otpada koji sadrži azbest, uvjeti za gospodarenje azbestnim otpadom i obveze vođenja evidencija o otpadu koji sadrži azbest.

Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama („Narodne novine“ broj 113/16)

Pravilnikom o gospodarenju otpadnim gumama propisuju se postupci i ciljevi gospodarenja otpadnim gumama, uvjeti gospodarenja otpadnim gumama, vrste otpadnih guma koje se moraju

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

sakupljati odvojeno, način obrade otpadnih guma, zahtjevi u pogledu sakupljanja i skladištenja otpadnih guma, sadržaj programa za obavljanje usluge sakupljanja otpadnih guma, obveza vođenja evidencije, obveze i način ispunjavanja obveza proizvođača guma i proizvoda koji sadrže gume, popis guma i proizvoda za koje je obvezna registracija u Registar gospodarenja posebnim kategorijama otpada, način obveznog postupanja proizvođača guma i posjednika otpadnih guma te druga pitanja u svezi guma i otpadnih guma u svrhu sprječavanja nastajanja i odlaganja otpadnih guma na odlagališta otpada, odnosno poticanja njihovog sakupljanja, ponovne uporabe, recikliranja i drugih postupaka njihove uporabe.

Pravilnik o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima („Narodne novine“ broj 111/15)

Pravilnikom se propisuju postupci i ciljevi gospodarenja s otpadnim baterijama i akumulatorima, uvjeti gospodarenja s otpadnim baterijama i akumulatorima, zahtjevi u pogledu odvojenog sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora, sadržaj programa za obavljanje usluge sakupljanja otpadnih prijenosnih baterija i akumulatora, obveze vođenja evidencija i dostave izvješća, zahtjevi u pogledu baterija i akumulatora koji su proizvod, način i uvjeti označavanja baterija i akumulatora te ambalaže, obveze i način ispunjavanja obveza proizvođača proizvoda, vrste proizvoda za koje je obvezna registracija u Registar gospodarenja posebnim kategorijama otpada i način obveznog postupanja proizvođača proizvoda i posjednika otpada, te druga pitanja u svezi gospodarenja otpadnim baterijama i akumulatorima, a sve u svrhu postizanja ciljeva propisanih ovim Pravilnikom.

Pravilnik o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom („Narodne novine“ broj 42/14, 48/14, 107/14, 139/14, 11/19 i 7/20)

Pravilnikom o gospodarenju otpadnom električnom i elektronskom opremom propisuju se mjere za zaštitu okoliša i zdravlja ljudi, sprječavanjem ili smanjivanjem štetnih učinaka od nastajanja i gospodarenja otpadnom EE opremom i smanjivanjem ukupnih učinaka korištenja prirodnih resursa te poboljšanjem učinkovitosti njihova korištenja, doprinoseći time održivom razvoju. Pravilnikom se propisuju uvjeti gospodarenja EE otpadom s ciljem sprječavanja njegova nastajanja, osiguravanja njegove ponovne uporabe, recikliranja i drugih načina uporabe, obveze i odgovornosti svih osoba uključenih u životni ciklus EE opreme, a posebice osoba uključenih u sakupljanje i uporabu EE otpada i zbrinjavanja ostataka od uporabe EE otpada te postupci i ciljevi gospodarenja EE otpadom, zahtjevi u pogledu sakupljanja, skladištenja i obrade EE otpada, zahtjevi u pogledu proizvodnje EE opreme, način i uvjeti označavanja, obveza vođenja evidencije i dostave izvješća, obveze i način ispunjavanja obveza proizvođača EE opreme, sadržaj programa za obavljanje usluge sakupljanja EE otpada, popis i najmanje količine određenih vrsta proizvoda za koje se može dozvoliti samostalno ispunjavanje pojedinačnog vlastitog cilja, način obveznog postupanja proizvođača EE opreme i posjednika EE otpada te druga pitanja u svezi EE opreme i EE otpada, a u svrhu postizanja ciljeva propisanih Pravilnikom.

Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima („Narodne novine“ broj 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12 i 86/13)

Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima propisuje način gospodarenja otpadnim uljima, određuje obveznike plaćanja naknada, vrste i iznose naknada koje plaćaju obveznici plaćanja

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

naknada za otpadna ulja, način i rokove obračunavanja i plaćanja naknada, iznos naknada koje se plaćaju ovlaštenim osobama za skupljanje otpadnih ulja te druga pitanja u svezi gospodarenja otpadnim uljima. Cilj ovog Pravilnika je uspostavljanje sustava skupljanja otpadnih ulja radi uporabe i/ili zbrinjavanja, zaštite okoliša i zdravlja ljudi. Odredbe ovog Pravilnika ne odnose se na gospodarenje otpadnim uljima koja sadrže PCB-e i PCT-e iznad 30 mg/kg, emulzijama i zauljenim tekućim otpadom koji sadrže u svom sastavu osim otpadnih emulzijskih ulja i ostalih otpadnih ulja i ostale onečišćujuće tvari i vodu.

Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima („Narodne novine“ broj 125/15, 90/16, 60/18 i 72/18)

Pravilnikom o gospodarenju otpadnim vozilima propisuju se postupci i ciljevi u gospodarenju otpadnim vozilima, način njihove obrade, zahtjevi u pogledu sakupljanja, skladištenja i prijevoza, uključujući i označavanje i opremanje vozila, zahtjevi u pogledu obrade otpadnih vozila i otpada nastalog obradom i s tim povezane mjerne postupke, sadržaj programa za obavljanje usluge sakupljanja otpadnih vozila, obveza prijave i dostave podataka, vođenja evidencije i dostave izvješća, obveze i način ispunjavanja obveza proizvođača vozila, zahtjevi u pogledu vozila koja se stavljaju na tržište, način obveznog postupanja proizvođača vozila, posjednika, sakupljača i obrađivača otpadnih vozila.

Pravilnikom se također propisuju uvjeti gospodarenja otpadnim vozilima u cilju sprječavanja nastajanja otpada od vozila, osiguranja ponovne uporabe, recikliranja i drugih načina uporabe otpadnih vozila i njihovih sastavnih dijelova kako bi se smanjilo zbrinjavanje otpada i unaprijedilo djelovanje na okoliš svih gospodarskih subjekata uključenih u životni ciklus vozila, a posebice subjekata neposredno uključenih u obradu otpadnih vozila.

Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom („Narodne novine“ broj 50/15 i 56/19)

Pravilnikom se uređuju načini i postupci gospodarenja otpadom koji nastaje prilikom pružanja njege, zaštite i očuvanja zdravlja ljudi i/ili životinja, istraživačkih djelatnosti i pružanja različitih usluga kod kojih se dolazi u kontakt s krvlju i/ili izlučevinama ljudi i/ili životinja. Gospodarenje medicinskim otpadom u smislu ovoga Pravilnika podrazumijeva djelatnosti sakupljanja i prijevoza te postupke obrade medicinskog otpada, uključujući nadzor nad tim djelatnostima i postupcima te nadzor i mjere koje se provode na lokacijama nakon obrade medicinskog otpada kao i radnje koje poduzimaju trgovac otpadom ili posrednik. Odredbe ovog Pravilnika ne odnose se na gospodarenje radioaktivnim medicinskim otpadom te ostalim vrstama otpada koje nastaju u zdravstvenoj djelatnosti koje se uređuje posebnim propisima. Odredbe ovog Pravilnika ne odnose se na postupke sterilizacije uzgojenih mikroorganizama te tkiva i opreme koji spadaju u djelatnost redovitog radnog procesa mikrobioloških i sličnih laboratorija kao i kirurških i sličnih odjela i ordinacija koji se ne smatraju djelatnošću gospodarenja otpadom i obavljaju se sukladno pravilima medicinske struke.

Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada („Narodne novine“ broj 114/15, 103/18 i 56/19)

Pravilnikom se propisuju kategorije odlagališta otpada, postupci i drugi uvjeti za odlaganje otpada, postupci i drugi uvjeti za prihvatanje otpada u podzemna odlagališta otpada, granične vrijednosti emisija u okoliš kod odlaganja otpada i uvjeti i mjere u svezi s planiranjem, gradnjom, radom i

zatvaranjem odlagališta i postupanjem nakon njihova zatvaranja, u suradnji s ministricom nadležnom za prostorno planiranje, ministrom nadležnim za pomorstvo i ministrom nadležnim za vodno gospodarstvo.

Pravilnik o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada („Narodne novine“ broj 117/14)

Pravilnikom se propisuje sadržaj zahtjeva za upis u očevidnike, kriteriji za ukidanje statusa otpada, kriteriji za određivanje nusproizvoda, sadržaj potvrde o upisu u očevidnike, sadržaj i način vođenja očevidnika te načini i uvjeti provedbe propisa Europske unije kojima se utvrđuju kriteriji za ukidanje statusa pojedine vrste otpada.

Pravilnik o termičkoj obradi otpada („Narodne novine“ broj 75/16)

Pravilnikom se propisuju način i uvjeti rada, uvjeti za početak i prekid rada postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje, način ulazne kontrole otpada, način zaštite zraka, tla i voda te način gospodarenja ostatnim otpadom u postrojenju za spaljivanje i suspaljivanje otpada i posebni uvjeti za ostale postupke termičke obrade otpada.

Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi („Narodne novine“ broj 38/08)

Pravilnikom se propisuje način gospodarenja muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kad se mulj koristi u poljoprivredi. Cilj Pravilnika je spriječavanje štetnih posljedica za tlo, biljke, životinje i čovjeka tako da se mulj koristi na način da se u obzir uzimaju potrebe biljaka za prihranjivanje, očuva kvaliteta tla te kvaliteta površinskih i podzemnih voda.

Pravilnik o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina („Narodne novine“ broj 128/08)

Pravilnikom se određuju mjere i postupci kojima se sprečava ili smanjuje štetni utjecaji na sastavnice okoliša i ljudsko zdravlje koji mogu nastati kao posljedica gospodarenja otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina.

1.3. Načela i koncept gospodarenja otpadom

Gospodarenje otpadom temelji se na uvažavanju načela zaštite okoliša propisanih zakonom kojim se uređuje zaštita okoliša i pravnom stečevinom Europske unije, načelima međunarodnog prava zaštite okoliša te znanstvenih spoznaja, najbolje svjetske prakse i pravila struke, a osobito na sljedećim načelima:

„Načelo onečišćivač plaća“ - Proizvođač otpada, prethodni posjednik otpada, odnosno posjednik otpada snosi troškove mjera gospodarenja otpadom te je financijski odgovoran za provedbu sanacijskih mjera zbog štete koju je prouzročio ili bi je mogao prouzročiti otpad.

„Načelo blizine“ - Obrada otpada mora se obavljati u najbližoj odgovarajućoj građevini ili uređaju u odnosu na mjesto nastanka otpada, uzimajući u obzir gospodarsku učinkovitost i prihvatljivost za okoliš.

„Načelo samodostatnosti“ - Gospodarenje otpadom će se obavljati na samodostatan način omogućavajući neovisno ostvarivanje propisanih ciljeva na razini države, a uzimajući pri tom u obzir zemljopisne okolnosti ili potrebu za posebnim građevinama za posebne kategorije otpada.

„Načelo sljedivosti“ - Utvrđivanje porijekla otpada s obzirom na proizvod, ambalažu i proizvođača tog proizvoda kao i posjed tog otpada uključujući i obradu.

Gospodarenje otpadom provodi se na način koji ne dovodi u opasnost ljudsko zdravlje i koji ne dovodi do štetnih utjecaja na okoliš, a osobito kako bi se izbjeglo sljedeće:

- rizik od onečišćenja mora, voda, tla i zraka te ugrožavanja biološke raznolikosti,
- pojava neugode uzorkovane bukom i/ili mirisom,
- štetan utjecaj na područja kulturno-povijesnih, estetskih i prirodnih vrijednosti te drugih, vrijednosti koje su od posebnog interesa,
- nastajanje eksplozije ili požara.

U svrhu sprječavanja nastanka otpada primjenjuje se red prvenstva gospodarenja otpadom:

- sprječavanje nastanka otpada,
- priprema za ponovnu uporabu,
- recikliranje,
- drugi postupci obrade npr. energetska uporaba,
- zbrinjavanje otpada.

Obveze jedinice lokalne samouprave

Jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati:

- javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
- odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
- sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan Zakonu o održivom gospodarenju otpadom te uklanjanje tako odbačenog otpada,
- provedbu Plana,
- donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave,

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

- provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području,
- mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.

Jedinice lokalne samouprave ima obvezu odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da osigura:

- funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području,
- postavljanjem odgovarajući broj i vrste spremnika za odvojeno sakupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila na javnoj površini,
- obavještanje kućanstva o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila,
- uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge.

Izobrazno-informativne aktivnosti

Jedinica lokalne samouprave dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svom području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Jedinica lokalne samouprave dužna je u sklopu mrežne stanice uspostaviti i ažurno održavati mrežne stanice s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

Izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti sastavni je dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

Akcije prikupljanja otpada

Pravne i fizičke osobe mogu u suradnji s osobom koja posjeduje važeću dozvolu za gospodarenje otpadom koja će se prikupljati akcijom, organizirati akciju prikupljanja određene vrste otpada u svrhu provedbe sportskog, edukativnog, ekološkog ili humanitarnog sadržaja ako je ishodila suglasnost upravnog odjela jedinice lokalne samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša.

Koncept cjelovitog sustava gospodarenja otpadom Grada predodređen je zakonodavnim okvirom i planovima gospodarenja otpadom višeg reda. Temelji se na zadanim mjerama gospodarenja otpadom i ideji da se na području Bjelovarsko - bilogorske županije izgradi jedinstveni Centar za gospodarenje otpadom. Lokacija centra bila bi na postojećem odlagalištu "Doline" na području Grada Bjelovara. U centru za gospodarenje otpadom će se komunalni i po potrebi drugi otpad obrađivati, a ostatak odlagati. Predviđa se izgradnja pogona za mehaničko-biološku obradu otpada, odlagališta za ostatak otpada koji će se pojaviti nakon prerade u pogonu, mogućnost izgradnje pogona za termičku obradu otpada te niza drugih pogona za recikliranje otpada.

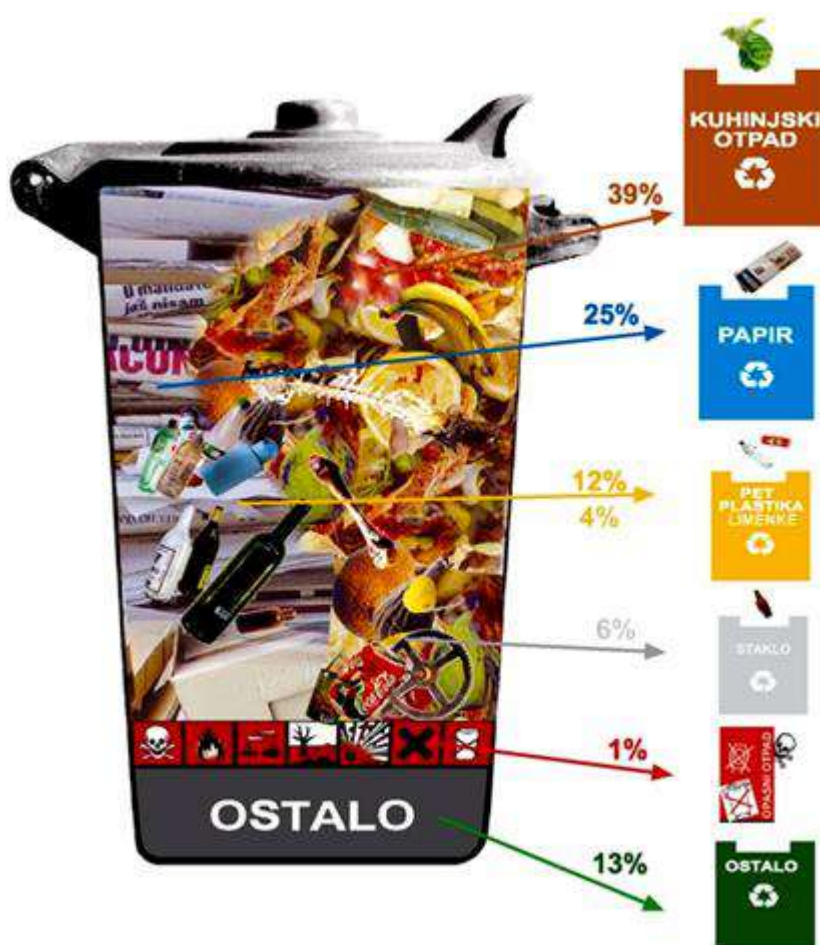
Tehnologija koja za krajnji cilj ima iskorištavanje svih dijelova otpada je odvojeno prikupljanje otpada ili primarna selekcija na mjestu nastajanja. U otpadu razlikujemo tri frakcije: iskoristive otpadne tvari, štetne otpadne tvari i ostatni otpad, a sastav prosječne kante komunalnog otpada iz kućanstva prikazan je na Slici 1.. Različiti materijali sadržani u komunalnom otpadu mogu imati visoku ekonomsku vrijednost kao sekundarna sirovina, koja ako se ne izdvoji izjednačuje se s

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

ostatnim izmiješanim otpadom. Pozitivni učinci reciklaže mogu se iskazati kroz pozitivne ekonomske bilance i ekološke bilance.

Postojanje tržišta sekundarnih sirovina utječe na izbor programa primarne selekcije. U praksi je proces obrnut tj. potenciranjem reciklaže stimulira se tržište sekundarnih sirovina. Pri planiranju reciklažnog programa treba imati na umu da tržište sekundarnih sirovina stalno oscilira, te da se neprekidno moraju tražiti nova tržišta za nove iskoristive materijale iz otpada.

Ostvarivanje primarne reciklaže osim na kućnom pragu moguće je organiziranjem zelenih otoka i mobilnog reciklažnog dvorišta na javnom mjestu.

Slika 1. Sastav komunalnog otpada iz domaćinstva

2. OSNOVNE ZNAČAJKE GRADA GRUBIŠNOG POLJA

2.1. Geografski položaj

Grubišno Polje nalazi se na jugozapadnim obroncima Bilogore. Područje Grada prostire se na površini od oko 269 km² i sa 10,18 % ukupne površine županije predstavlja najveću samoupravnu jedinicu Bjelovarsko-bilogorske županije.

Južnu granicu područja grada čini gornji tok rijeke Ilove, a sjeveroistočnu bilogorski prijevoji. Grad Grubišno Polje geografski pripada prostoru Panonske i peripanonske megaregije i makroregiji Zavale sjeverozapadne Hrvatske. Obuhvaća prostor dvije geografske cjeline i to Bilogore u sjeveroistočnom dijelu te pleistocenskih ravnjaka i doline Česme i Ilove u jugozapadnom dijelu. Granice Grada su na sjeveru i sjeverozapadu određene dolinom rijeke Česme i pobrđem Bilogore, zatim na istoku i sjeveroistoku hrptom i pobrđem Bilogore, na jugu dolinom rijeke Ilove te na zapadu pleistocenskim ravnjakom između dolina Česme i Ilove (Slika 2.).

Slika 2. Ortofoto prikaz područja Grada Grubišno Polje (Izvor: Google maps)

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

2.2. Stanovništvo

Područje Grada Grubišno Polje objedinjuje 24 samostalna naselja u kojima je prema popisu iz 2011. godine živjelo 6 478 stalno prisutnih stanovnika u 2 372 kućanstva, što predstavlja smanjenje od oko 14% u odnosu na broj stanovnika iz popisa 2001. godine kada je na području Grada Grubišno Polje živjelo 7 523 stanovnika.

Gradska naselja su: Dapčevački Brđani, Dijakovac, Donja Rašenica, Gornja Rašenica, Grbavac, Grubišno Polje, Ivanovo Selo, Lončarica, Mala Barna, Mala Dapčevica, Mala Jasenovača, Mala Peratovica, Mali Zdenci, Munije, Orlovac Zdenački, Poljani, Rastovac, Treglava, Turčević Polje, Velika Barna, Velika Dapčevica, Velika Jasenovača, Velika Peratovica i Veliki Zdenci.

Na području Grada Grubišno Polje živi 5,41 % stanovnika od ukupnog broja stanovnika Bjelovarsko-bilogorske županije. Prosječna gustoća naseljenosti iznosi 24,08 stanovnika na km².

Naselja u sastavu Grada Grubišno Polje sa brojem stanovnika prikazana su u Tablici 2.

Tablica 2. Broj stanovnika po naseljima prema Popisu stanovništva iz 2011. godine

Naselje	Broj stanovnika	Naselje	Broj stanovnika
Dapčevački Brđani	50	Dijakovac	32
Donja Rašenica	164	Grbavac	211
Grubišno Polje	2 917	Ivanovo Selo	264
Lončarica	79	Mala Barna	30
Mala Dapčevica	3	Mala Jasenovača	5
Mala Peratovica	65	Mali Zdenci	436
Munije	35	Orlovac Zdenački	285
Poljani	261	Rastovac	40
Treglava	103	Turčević Polje	44
Velika Barna	335	Velika Dapčevica	32
Gornja Rašenica	89	Velika Jasenovača	58
Velika Peratovica	26	Veliki Zdenci	914
	4 127		2 351
		UKUPNO	6 478

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku

Prema popisu iz 2011. prosječna starost stanovnika Grada Grubišno Polje je 43,3 godina dok radno sposobnog stanovništva ima 4 280. Prosječna veličina kućanstva neznatno se smanjila od popisa 2001.godine sa 2,78 člana na 2,73 člana.

Najviše kućanstava prema popisu iz 2011.godine broji jednog člana (618 ili 26,25%) i dva člana (652 ili 27,69%), a zatim skoro podjednako 3 i 4 člana (374 ili 15,89% i 382 ili 16,23%). Pet članova imalo je 191 domaćinstvo (8,11%), a šest i više članova manje od 4%.

2.3. Gospodarstvo

Područje Grada kao područje od posebne državne skrbi 2. skupine zbog svojih povlastica zanimljivo je ulagačima. Privlačna je i njegova prometna povezanost, kroz grad prolaze državni prometni pravci D5 (NR Mađarska – Virovitica - Veliki Zdenci – Daruvar – Okučani - Stara Gradiška), D 28 (Vrbovec – Bjelovar - Veliki Zdenci), te državna cesta D 45 (Veliki Zdenci – Garešnica - Kutina).

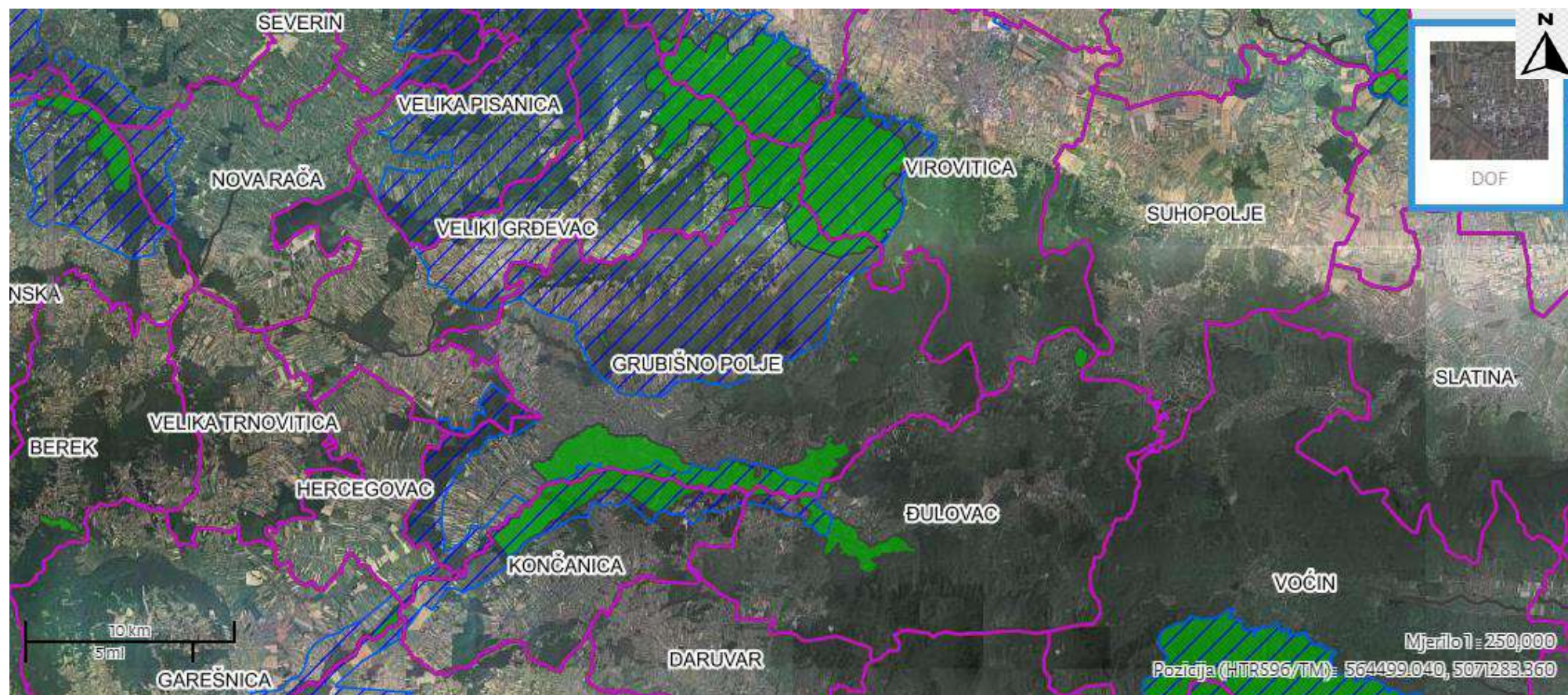
U Domovinskomu ratu Grubišno Polje pretrpjelo je velike ratne štete što je poprilično usporilo njegov gospodarski rast. Nakon toga je slabijem razvoju gospodarstva ovog kraja doprinjela činjenica da je imao status tzv. UNPA zone, zbog koje su od ulaganja odustali mnogi poduzetnici. Danas se veliki značaj daje razvoju obrtništva, malog i srednjeg poduzetništva, te animaciji poduzetnika da posluju na području Grada.

2.4. Ekološka mreža i zaštićena područja

Na području grada Grubišno polje nalaze se slijedeća područja očuvanja ekološke mreže (Slika 3.):

- HR1000008 Bilogora i kalničko gorje,
- HR1000010 Poilovlje s ribnjacima,
- HR2001293 Livade kod Grubišnog polja,
- HR2000437 Ribnjaci Končanica,
- HR2001224 Malodapčevačke livade,
- HR2001220 Livade uz potok Injaticu,
- HR2001243 Rijeka Česma,
- HR2001216 Ilova,
- HR2001281 Bilogora.

Na području grada Grubišno polje ne nalaze se zaštićena područja. Regionalni park Moslavačka gora nalazi se oko 30 km jugozapadno od Grubišnog polja, a Park prirode Papuk se nalazi oko 25 km jugoistočno (Slika 4.).

Područja očuvanja ekološke mreže	Simbologija
Područja očuvanja značajna za ptice (POP)	
Područja očuvanja značajna za staništa (POVS)	

Slika 3. Karta ekološke mreže (Izvor: Bioportal)

Zaštićena područja RH	Simbologija
Regionalni park	
Park prirode	

Slika 4. Karta zaštićenih područja (Izvor: Bioportal)

3. ANALIZA, OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU GRADA GRUBIŠNOG POLJA UKLJUČUJUĆI OSTVARIVANJE CILJEVA

Zakonom o održivom gospodarenju otpadom propisano je da otpad koji se smatra posebnom kategorijom otpada mora se odvajati na mjestu nastanka, odvojeno sakupljati i skladištiti u skladu s načinom propisanim propisom kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada.

Komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva. Miješani komunalni otpad je otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01.

Grad Grubišno Polje donio je Odluku o komunalnom redu Grada Grubišnog Polja (Klasa:363-01/00-01/9, Ur.broj: 2127/01-01-00-03 od 04.05.2000.god.) te sve naknadno provedene Izmjene i dopune Odluke o komunalnom redu koje su usklađene sa zakonskim odredbama.

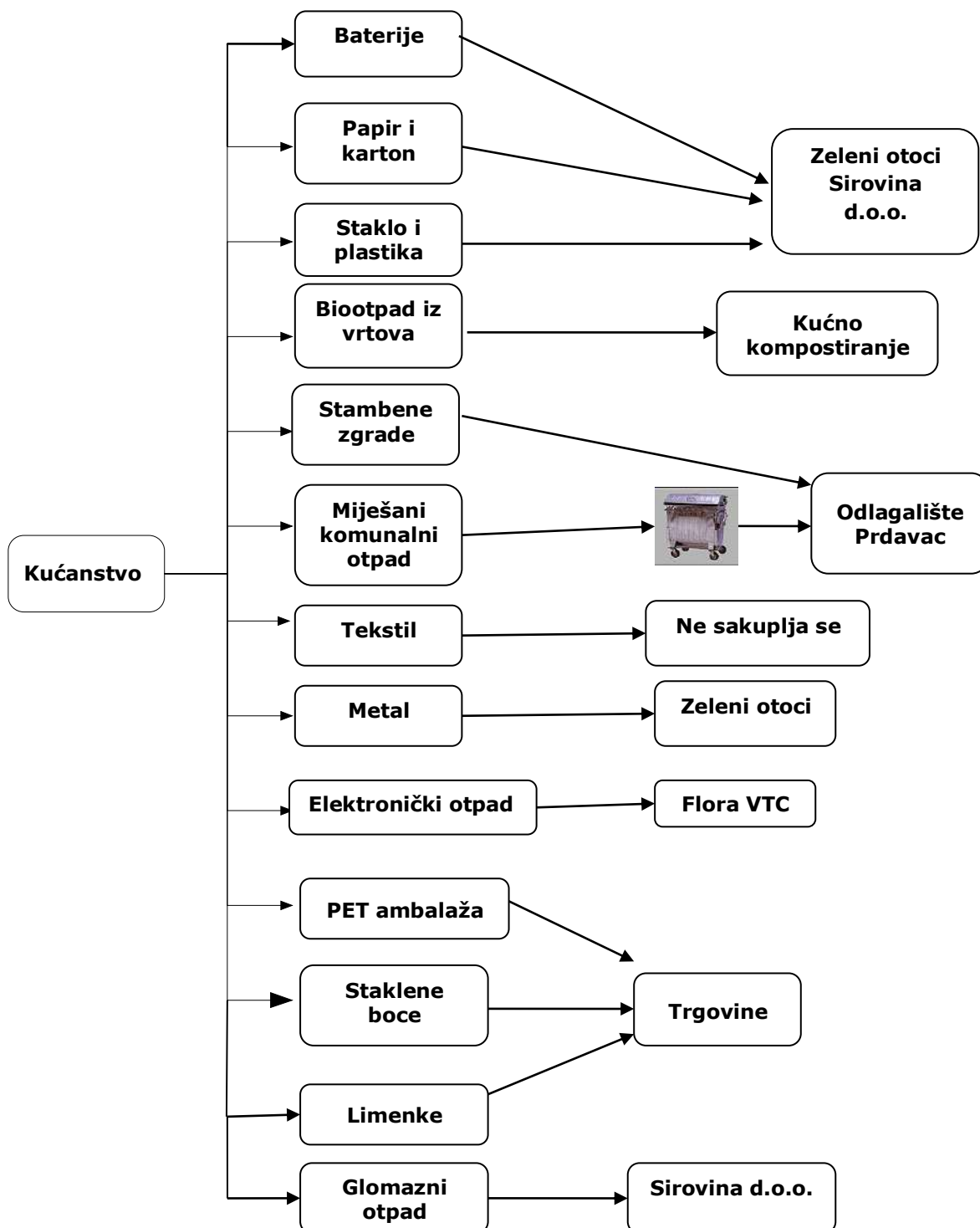
Sukladno odredbama navede odluke korištenje usluge odvoza komunalnog otpada obavezno je za sve pravne i fizičke osobe na području Grada Grubišno Polje, a otpad od istih može preuzimati samo trgovačko društvo Komunalac d.o.o..

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u Gradu Grubišno Polje obračunava se prema cjeniku trgovačkog društva Komunalac d.o.o. na koji je pribavljena suglasnost Grada, a sastavni je dio ugovora. Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada je uključena u cijenu redovnog skupljanja i odvoza komunalnog otpada.

Kaznenim odredbama propisana je kazna za pravne osobe u iznosu od 500,00 do 1 000,00 kuna, za odgovornu osobu u pravnoj osobi 200,00 kuna, a za fizičke osobe koje ne žele koristiti uslugu odvoza komunalnog otpada predviđena je kazna u iznosu od 200,00 kuna.

3.1. Postupanje s otpadom na području Grada Grubišnog Polja

Komunalac d.o.o. sakuplja i gospodari komunalnim otpadom na području Grada Grubišno Polje na način prikazan Slici 5.

Slika 5. Prikaz postojećeg stanja postupanja s otpadom

3.1.1. Postupanje s miješanim komunalnim otpadom (20 03 01)

Organizirano prikupljanje i odvoz komunalnog otpada na području Grada Grubišnog Polja obavlja se u 16 naselja u kojima živi 6 263 stanovnika. Naselja su: Grubišno Polje, Mali Zdenci, Veliki Zdenci, Orlovac Zdenački, Poljani, Velika Barna, Velika Jasenovača, Grbavac, Donja Rašenica, Gornja Rašenica, Ivanovo Selo, Treglava, Mala Peratovica, Dapčevački Brđani, Velika Dapčevica, Lončarica. Dok u sustavu organiziranog sakupljanja otpada nisu naselja:

1. Dijakovac sa 32 stanovnika,
2. Mala Barna sa 30 stanovnika,
3. Mala Dapčevica sa 3 stanovnika,
4. Mala Jasenovača sa 5 stanovnika,
5. Munije sa 35 stanovnika,
6. Rastovac sa 40 stanovnika,
7. Turčević Polje sa 44 stanovnika,
8. Velika Peratovica sa 26 stanovnika.

Sveukupno 215 stanovnika nije obuhvaćeno organiziranim sustavom prikupljanja i odvoza komunalnog otpada zbog velike udaljenosti i malog broja domaćinstava. Na području Grada Grubišno Polje uslugom organiziranog prikupljanja i odvoza komunalnog otpada obuhvaćeno je što je 96,7 % stanovnika.

Miješani komunalni otpad iz domaćinstvima prikuplja se u spremnicima od 120 litara i odvozi dvaputa mjesečno. Od pravnih osoba isti prikuplja u spremnicima od 120 l, te 1 100 i 5 000 l i prazni sukladno dogovoru odnosno prema potrebi i/ili pozivu korisnika.

Prikupljeni otpad odvozi se na odlagalište Prdavac na području Grada Grubišno Polje.

3.1.2. Postupanje s glomaznim otpadom (20 03 07)

Glomazni otpad trenutno ne sakuplja Komunalac d.o.o., već tvrtka Sirovina d.o.o. iz Bjelovara besplatno jednom godišnje po pozivu građana. Planirano je da nakon otvaranja reciklažno dvorišta sakupljanje preuzme Komunalac d.o.o..

3.1.3. Postupanje s biootpadom (20 01 08, 20 02 01 , 20 03 02)

Stanovništvo koje živi u kućama biootpad kompostiraju u kućnim komposterima.

Biootpad od stanovništva iz stambenih zgrada i kućanstava koja nemaju kućne kompostere završava u mješanom komunalnom otpadu na odlagalištu Prdavac. Planirano je da stambene zgrade i ostala domaćinstva dobiju na korištenje spremnike od 1 100 litara i 120 litara u koje će odlagati biootpad. Isti će se prikupljati jedanput tjedno i odvoziti u bioenergetsko postrojenje Hercegovac s kojim će se sklopiti ugovor o preuzimanju biootpada. Ovaj način zbrinjavanja biootpada biti će riješeno dok se ne izgradi i opremi kompostana.

Planira se izgradnja i opremanje kompostane na području odlagališta Prdavac.

3.1.4. Postupanje s ambalažnim otpadom (15 01 01, 20 01 01, 15 01 07, 20 01 02, 15 01 02, 20 01 39, 15 01 04, 20 01 40)

Stupanjem na snagu Pravilnika o ambalaži i otpadnoj ambalaži („Narodne novine“ br. 85/15, 78/16 i 116/17) 2005. godine, uvedena je povratna naknada u iznosu od 0,50 kn za ambalažu za pića i

napitke s jednokratnom upotrebom u svrhu poticanja povratka iskorištene ambalaže. Time se postiglo smanjenje količine odložene plastične, staklene i metalne ambalaže u okoliš.

Papir, staklo, plastika i metal mogu se bez naknade odvojeno sakupljati na sedam lokacija zelenih otoka.

Kućanstvima naselja Grubišno Polje podijeljeni su žuti spremnici od 120 l u kojima se mogu odlagati plastika, staklo i metal, a odvozi iz Komunalac d.o.o. jednom mjesečno.

Uspostavom reciklažnog dvorišta i ostala kućanstva dobiti će žute spremnike za sakupljanje spomenutih vrsta otpada. Dobiti će i vreće sa logotipom tvrke i oznakom ključnog broja za sakupljanje papira.

3.1.5. Postupanje s otpadnim tekstilom (20 01 10, 20 01 11)

Na području Grada ne postoje spremnici za prikupljanje otpadnog tekstila.

U planu je podijeliti svim kućanstvima žute spremnike u kojima će se moći odložiti i otpadni tekstil, a uspostavom reciklažnog dvorišta isti će se moći i odvojeno tamo predavati.

3.1.6. Postupanje s građevnim otpadom (17 00 00)

Građevni otpad i njegovo zbrinjavanje na području Općine još uvijek nije riješeno na odgovarajući način.

Planira se izgraditi reciklažno dvorište za građevinski otpad na području odlagališta Prdavac.

3.1.7. Postupanje s problematičnim i opasnim otpadom (15 01 10, 15 01 11, 16 05 04, 20 01 13, 20 01 14, 20 01 15, 20 01 17, 20 01 19, 20 01 21, 20 01 23, 20 01 25, 20 01 27, 20 01 28, 20 01 29, 20 01 30, 20 01 31, 20 01 32, 20 01 33, 20 01 34, 20 01 35, 20 01 36, 20 01 37)

U problematični i opasni otpad iz domaćinstva spadaju: jestiva ulja i masti, boje, deterdženti, lijekovi, baterije i akumulatori, električna i elektronička oprema te ostalo prema ključnim brojevima iz kataloga popisa otpada kojeg je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimati.

Posude za prikupljanje starih baterija nalaze se na lokacijama sedam zelenih otoka. Sakupljene baterije odvozi tvrtka Sirovina d.o.o..

Sakupljanje lijekova nije organizirano, uspostavom reciklažnog dvorišta isti će se moći sakupljati u njemu.

Stanovnici mogu električni i elektronički otpad privremeno odložiti u dvorištu Komunalca d.o.o., koji obavještava ovlaštenog sakupljača Floru VTC d.o.o. iz Virovitice da besplatno preuzmu isti.

3.1.8. Postupanje s proizvodnim otpadom

Proizvodni otpad je otpad koji nastaje u proizvodnim procesima u industriji, obrtima i drugim procesima.

Proizvođači ili posjednici takve vrste otpada dužni su proizvodni otpad predati ovlaštenim osobama na zbrinjavanje. Ovisno o vrsti proizvodnog otpada, isti se obrađuje na području ili izvan Republike Hrvatske. Komunalac d.o.o. preuzima suhi pepeo koji odlaže na deponiju Prdavac.

4. PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO PRIKUPLJENOG OTPADA, ODLAGANJU KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA TE OSTVARENJU CILJEVA

4.1. Količine i sastav komunalnog otpada

Količine komunalnog otpada prikupljenog i odloženog na odlagalište Prdavac u period od 2010. do 2019. godine prikazano je u tablici 3.. Korišteni su podaci iz Izvješća o provedbi Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnoga Polja za period 2010. do 2017. godine, a za 2018 i 2019. godinu dobiveni su od Komunalca d.o.o.. Iz tablice možemo vidjeti da količina komunalnog otpada je padala kroz godine, a najmanje je sakupljeno i odloženo na odlagalište 2019. godine.

Tablica 3. Tablični i grafički prikaz količina skupljenog komunalnog otpada prema godinama, odloženog na odlagalište otpada Prdavac u Grubišnom Polju za period do 2010. do 2019. godine

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Komunalni otpad (tona)	2.525	2.640	2.278	2.129	1.461	1.347	1.137	1.078	1.120	749

Godina 2010.

Sukladno službenom Izvješću o komunalnom otpadu za 2010. godinu AZO-a, Komunalac d.o.o., Grubišno Polje, prikupio je slijedeće količine i vrste neopasnog otpada:

- 2.526 tona miješanog komunalnog otpada KB 20 03 01 odloženog na odlagalište Prdavac u Grubišnom Polju;
- 8 tona otpadnog metala KB 20 01 40 predanog na daljnje postupanje Sirovina Trgoprera d.o.o., Bilogorska bb, Bjelovar;
- 12 tona otpadne ambalaže od papira i kartona KB 15 01 01 predanog na daljnje postupanje Sirovina Trgoprera d.o.o., Bilogorska bb, Bjelovar;
- 13 tona otpadne staklene ambalaže KB 15 01 07 predane na daljnje postupanje Sirovina Trgoprera d.o.o., Bilogorska bb, Bjelovar.

Iz navedenog proizlazi da je ukupno na području Grada Grubišno Polje Komunalac d.o.o. ukupno prikupio 2.559 tona neopasnog otpada te je na odlagalište trajno odloženo 2.526 tona miješanog komunalnog otpada ključnog broja 20 03 01, dok je Komunalac d.o.o. prikupio ukupno 33 tona vrijedne sekundarne sirovine, otpadnog metala, stakla i ambalaže od papira i kartona što je maseni udio od 1,29 %.

Ukupno je u 2010.godini Komunalac d.o.o. sa područja Grada Grubišno Polje preuzeo 2.559 tona neopasnog miješanog komunalnog otpada od 6.263 korisnika usluge i ukupno 6.478 evidentiranih stanovnika što prosječno iznosi 395 kg/stanovniku.

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

Godina 2011.

Službeno dostavljenim obrascima PL-SKO uključenim u Izvješću o komunalnom otpadu za 2011. godinu AZO-a navodi kako je na području Grada Grubišno Polje Komunalac d.o.o. prikupio ukupno 2.650,18 tona komunalnog otpada:

- 2.640 tona miješanog komunalnog otpada KB 20 03 01 odloženog na odlagalište otpada Prdavac u Grubišnom Polju;
- 4,1 tona otpadne ambalaže od papira i kartona KB 15 01 01 predanog na daljnje postupanje Belišće dd, Belišće;
- 1,88 tona otpadne ambalaže od plastike KB 15 01 02 predane na daljnje postupanje Brković d.o.o., Sveta Nedelja i Drava International d.d., Osijek;
- 4,2 tona otpadne staklene ambalaže KB 15 01 07 predane na daljnje postupanje Vetropack Straža d.d., Hum na Sutli.

U službenom Izvješću AZO-a za 2011. godinu navodi se kako je Komunalac d.o.o. Grubišno Polje prikupio 1.772,90 tona biorazgradivog otpada od kojih je 4,1 tonu prosljedio na uporabu. Ukupno je u 2011. godini Komunalac d.o.o. sa područja Grada Grubišno Polje prikupio 2.650,18 tona neopasnog komunalnog otpada od 6.263 korisnika usluge i ukupno 6.478 evidentiranih stanovnika što prosječno iznosi 409,1 kg/stanovniku.

Godina 2012.

Komunalac d.o.o. je za godinu 2012. AZO-u dostavio obrazac PL-SKO u kojem je naveo kako je na području Grada Grubišno Polje prikupio ukupno 2.303,8 tona otpada od čega je 2.284,35 tona miješanog komunalnog otpada ključnog broja 20 03 01, te 19,45 tona ostalih vrsta komunalnog otpada. Vrste i količine ostalog prikupljenog otpada su:

- 5,34 tona otpadne ambalaže od papira i kartona KB 15 01 01 predanog na daljnje postupanje Belišće dd, Belišće i Sirovina d.o.o., Bjelovar;
- 1,82 tona otpadne ambalaže od plastike KB 15 01 02 predane na daljnje postupanje Brković d.o.o., Sveta Nedelja, Drava International d.d., Osijek i Urban oprema, Rijeka;
- 9,18 tona otpadne staklene ambalaže KB 15 01 07 predane na daljnje postupanje Vetropack Straža d.d., Hum na Sutli;
- 0,03 tona otpadnog metala KB 20 01 40 predanog na daljnje postupanje Sirovina Trgoprerađiva d.o.o., Bilogorska bb, Bjelovar;
- 2,08 tona biootpada;
- 0,10 tona otpadnog tekstila KB 20 01 11 odloženog na odlagalište otpada Prdavac;
- 0,10 tona otpadnih baterija i akumulatora KB 20 01 33* predanih na daljnje postupanje C.I.A.K.d.o.o.. pogon Vojnić;
- 0,80 tona otpadne zemlje i kamenja KB 20 02 02 odloženog na odlagalište otpada Prdavac.

Na odlagalište otpada Prdavac operater Komunalac d.o.o. zaprimio je:

- 0,10 tona otpadnog tekstila KB 20 01 11;
- 2,08 tona biorazgradivog otpada KB 20 02 01;

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

- 0,80 tona otpadne zemlje i kamenja KB 20 02 02;
- 2.287,30 tona miješanog komunalnog otpada KB 20 03 01.

Ukupno je u 2012.godini Komunalac d.o.o. sa područja Grada Grubišno Polje prikupio 2.303,80 tona otpada od 6.263 korisnika usluge i ukupno 6.478 evidentiranih stanovnika što prosječno iznosi 355,64 kg/stanovniku.

Godina 2013.

Tijekom 2013.godine na području Grada Grubišno Polje prikupljeno je 2.039,00 tona miješanog komunalnog otpada i 12,122 tona ostalih vrsta neopasnog otpada koji je predan obrađivačima sekundarnih sirovina. Vrste i količine ostalog prikupljenog otpada su:

- 5,15 tona otpadne ambalaže od papira i kartona KB 15 01 01 predanog na daljnje postupanje Duropack Belišće dd;
- 2,241 tona otpadne ambalaže od plastike KB 15 01 02 predane na daljnje postupanje Brković d.o.o., Sveta Nedelja, Drava International d.d., Osijek;
- 0,041 tona otpadne ambalaže od metala KB 15 01 04 predane na daljnje postupanje Odlagalište Sirovina d.o.o., Zadar;
- 2,12 tona otpadne staklene ambalaže KB 15 01 07 predane na daljnje postupanje Vetropack Straža d.d., Hum na Sutli;
- 1,87 tona otpadnog papira i kartona KB 20 01 01 predanog na daljnje postupanje Belišće d.d., Belišće
- 0,10 tona otpadnog tekstila KB 20 01 11 odloženog na odlagalište otpada Prdavac;
- 0,60 tona otpadne zemlje i kamenja KB 20 02 02 odloženog na odlagalište otpada Prdavac.
- 2.039,00 tona miješanog komunalnog otpada KB 20 03 01.

Na odlagalište otpada Prdavac Komunalac d.o.o. zaprimio je:

- 0,90 tona otpadnog pepela KB 10 01 01;
- 0,60 tona otpadne zemlje i kamenja KB 20 02 02;

2.129,00 tona miješanog komunalnog otpada KB 20 03 01 od čega je 90 tona sa područja susjedne Općine Veliki Grđevac - otpad je preuzet tijekom prvog tromjesječja 2014.godine s ciljem i razlogom pomoći susjednoj JLS u rješavanju ključnog problema odlaganja neopasnog miješanog komunalnog otpada.

Ukupno je u 2013.godini Komunalac d.o.o. sa područja Grada Grubišno Polje prikupio 2.051,122 tona otpada od 6.263 korisnika usluge i ukupno 6.478 evidentiranih stanovnika što prosječno iznosi 316,63 kg/stanovniku.

Godina 2014.

Izješće HAZOIP za 2014.godinu navodi kako je s područja Grada Grubišno Polje Komunalac d.o.o. prikupio 1.461,00 tona miješanog komunalnog otpada i 19,05 tona ostalih vrsta neopasnog i opasnog otpada koji je predan obrađivačima sekundarnih sirovina. Vrste i količine ostalog prikupljenog otpada su:

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

- 8,13 tona otpadne ambalaže od papira i kartona KB 15 01 01 predanog na daljnje postupanje Sirovina d.o.o., Bjelovar;
- 2,98 tona otpadne ambalaže od plastike KB 15 01 02 predane na daljnje postupanje Sirovina d.o.o., Bjelovar i Drava International d.d., Osijek;
- 0,07 tona otpadne ambalaže od metala KB 15 01 04 predane na daljnje postupanje Odlagalište Sirovina d.o.o., Zadar;
- 7,39 tona otpadne staklene ambalaže KB 15 01 07 predane na daljnje postupanje Sirovina d.o.o., Bjelovar i Unija Nova d.o.o. Sesevski Kraljevec;
- 0,48 tona otpadne električne i elektronske opreme KB 20 01 35* predane na daljnje postupanje Flora VTC d.o.o., Virovitica;
- 1.461,00 tona miješanog komunalnog otpada KB 20 03 01.

Ukupno je u 2014.godini Komunalac d.o.o. sa područja Grada Grubišno Polje prikupio 1.480,05 tona otpada od 6.263 korisnika usluge i ukupno 6.478 evidentiranih stanovnika što prosječno iznosi 228,47 kg/stanovniku.

Godina 2015.

Izvešće HAZOIP za 2015.godinu navodi kako je s područja Grada Grubišno Polje Komunalac d.o.o. prikupio 1.347,00 tona miješanog komunalnog otpada i 30,00 tona ostalih vrsta neopasnog i opasnog otpada koji je predan obrađivačima sekundarnih sirovina. Vrste i količine ostalog prikupljenog otpada su:

- 5,78 tona otpadne ambalaže od papira i kartona KB 15 01 01 predanog na daljnje postupanje Sirovina d.o.o., Bjelovar;
- 8,81 tona otpadne ambalaže od plastike KB 15 01 02 predane na daljnje postupanje Sirovina d.o.o., Bjelovar i Drava International d.d., Osijek;
- 1,02 tona otpadne ambalaže od metala KB 15 01 04 predane na daljnje postupanje Odlagalište Sirovina d.o.o., Zadar;
- 13,80 tona otpadne staklene ambalaže KB 15 01 07 predane na daljnje postupanje Sirovina d.o.o., Bjelovar i Unija Nova d.o.o. Sesevski Kraljevec;
- 0,58 tona otpadne električne i elektronske opreme KB 20 01 35* predane na daljnje postupanje Flora VTC d.o.o., Virovitica;
- olovne baterije KB 16 06 01 30 kg, tekućina za kočnice KB 16 01 13 4 kg, filteri ulja KB 16 01 07 20 kg, tkanine za brisanje KB 15 02 02 7 kg, zauljena plastična ambalaža KB 15 01 10 10 kg i otpadno ulje KB 13 02 05 153 kg predane na uporabu tvrtki Nacional d.o.o. Bjelovar;
- 1.347,00 tona miješanog komunalnog otpada KB 20 03 01.

Ukupno je u 2015.godini Komunalac d.o.o. sa područja Grada Grubišno Polje prikupio 1.377,00 tona otpada od 6.178 korisnika usluge i ukupno 6.478 evidentiranih stanovnika što prosječno iznosi 212,57 kg/stanovniku.

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

Godina 2016.

Izvješće Gradonačelnika Grada Grubišnog Polja o provedbi PGO-a za 2016.godinu navodi kako je s područja Grada Grubišno Polje Komunalac d.o.o. prikupio 1.137,00 tona miješanog komunalnog otpada i 6,574 tona ostalih vrsta neopasnog i opasnog otpada koji je predan obrađivačima sekundarnih sirovina. Vrste i količine ostalog prikupljenog otpada su:

- 2,85 tona otpadne ambalaže od papira i kartona KB 15 01 01 predanog na daljnje postupanje Sirovina d.o.o., Bjelovar;
- 0,62 tona otpadne ambalaže od plastike KB 15 01 02 predane na daljnje postupanje Sirovina d.o.o., Bjelovar i Sirovina Promet d.o.o. Garešnica;
- 0,19 tona otpadne ambalaže od metala KB 15 01 04 predane na daljnje postupanje Sirovina d.o.o., Bjelovar;
- 1,68 tona otpadne staklene ambalaže KB 15 01 07 predane na daljnje postupanje Sirovina d.o.o., Bjelovar i Sirovina Promet d.o.o. Garešnica;
- 1,14 tona otpadne električne i elektronske opreme KB 20 01 35* predane na daljnje postupanje Flora VTC d.o.o., Virovitica;
- olovne baterije KB 16 06 01 10 kg, tekućina za kočnice KB 16 01 13 2 kg, filteri ulja KB 16 01 07 15 kg, tkanine za brisanje KB 15 02 02 5 kg, zauljena plastična ambalaža KB 15 01 10 8 kg i otpadno ulje KB 13 02 05 54 kg predane na uporabu tvrtki Nacional d.o.o. Bjelovar;
- 1.137,00 tona miješanog komunalnog otpada KB 20 03 01.

Ukupno je u 2016.godini Komunalac d.o.o. sa područja Grada Grubišno Polje prikupio 1.143,574 tona otpada od 6.178 korisnika usluge i ukupno 6.478 evidentiranih stanovnika što prosječno iznosi 176,53 kg/stanovniku.

Godina 2017.

Izvješće Gradonačelnika Grada Grubišnog Polja o provedbi PGO-a za 2017.godinu navodi kako je s područja Grada Grubišno Polje Komunalac d.o.o. prikupio 1.078,00 tona miješanog komunalnog otpada i 22,321 tona ostalih vrsta neopasnog i opasnog otpada koji je predan obrađivačima sekundarnih sirovina. Vrste i količine ostalog prikupljenog otpada su:

- 1,76 tona otpadne ambalaže od papira i kartona KB 15 01 01 predanog na daljnje postupanje Sirovina d.o.o., Bjelovar;
- 0,07 tona otpadne ambalaže od plastike KB 15 01 02 predane na daljnje postupanje Sirovina d.o.o., Bjelovar;
- 19,9 tona otpadne plastike KB 20 01 39 predane na daljnje postupanje Sirovina d.o.o., Bjelovar i Reoma Grupa d.o.o., Zagreb;
- 0,356 tona otpadne električne i elektronske opreme KB 20 01 35* predane na daljnje postupanje Flora VTC d.o.o., Virovitica;
- olovne baterije KB 16 06 01 15 kg, tekućina za kočnice KB 16 01 13 2 kg, filteri ulja KB 16 01 07 20 kg, tkanine za brisanje KB 15 02 02 8 kg, zauljena plastična ambalaža

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

KB 15 01 10 10 kg i otpadno ulje KB 13 02 05 180 kg predane na uporabu tvrtki Nacional d.o.o. Bjelovar;

- 1.078,00 tona miješanog komunalnog otpada KB 20 03 01.

Ukupno je u 2017.godini Komunalac d.o.o. sa područja Grada Grubišno Polje prikupio 1.100,321 tona otpada od 6.178 korisnika usluge i ukupno 6.478 evidentiranih stanovnika što prosječno iznosi 169,86 kg/stanovniku.

Godina 2018.

Prema podacima dobivenim od Komunalca d.o.o. u 2018.godini sakupljeno je oko 1.120 tona miješanog komunalnog otpada i 19.14 tona ostalih vrsta neopasnog i opasnog otpada koji je predan obrađivačima sekundarnih sirovina. Vrste i količine ostalog prikupljenog otpada su:

- 6,03 tona sakupljenih sirovina sa zelenih otoka predanih na daljnje postupanje Sirovina d.o.o., Bjelovar;
- 11,5 tona otpadne plastike i lampiona KB 20 01 39 predane na daljnje postupanje Sirovina d.o.o., Bjelovar;
- 1,61 tona otpadne električne i elektronske opreme KB 20 01 35* predane na daljnje postupanje Flora VTC d.o.o., Virovitica;
- 1.120 tona miješanog komunalnog otpada KB 20 03 01.

Ukupno je u 2018.godini Komunalac d.o.o. sa područja Grada Grubišno Polje prikupio 1.139,14 tona otpada od 6.178 korisnika usluge i ukupno 6.478 evidentiranih stanovnika što prosječno iznosi 175,87 kg/stanovniku.

Godina 2019.

Prema podacima dobivenim od Komunalca d.o.o. u 2019. godini sakupljeno je oko 749 tona miješanog komunalnog otpada i 12.77 tona ostalih vrsta neopasnog i opasnog otpada koji je predan obrađivačima sekundarnih sirovina. Vrste i količine ostalog prikupljenog otpada su:

- 5,17 tona sakupljenih sirovina sa zelenih otoka predanih na daljnje postupanje Sirovina d.o.o., Bjelovar;
- 6 tona otpadne plastike KB 20 01 39 predane na daljnje postupanje Sirovina d.o.o., Bjelovar;
- 1,60 tona otpadne električne i elektronske opreme KB 20 01 35* predane na daljnje postupanje Flora VTC d.o.o., Virovitica;
- 749 tona miješanog komunalnog otpada KB 20 03 01.

Ukupno je u 2019. godini Komunalac d.o.o. sa područja Grada Grubišno Polje prikupio 761,77 tona otpada od 6.178 korisnika usluge i ukupno 6.478 evidentiranih stanovnika što prosječno iznosi 117,59 kg/stanovniku.

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

Tablica 4. Tablični i grafički prikaz količina skupljenog komunalnog otpada prema godinama po stanovniku JLS-a za period do 2010. do 2019.godine

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
- Prikupljena količina otpada kg/stanovniku	395,00	409,10	355,64	316,63	228,47	212,57	176,53	169,86	175,87	117,59

Odmah nakon početka rada Županijskog centra za gospodarenje otpadom i popunjavanja kapaciteta odlagališta prestati će se sa odlaganjem komunalnog otpada na lokaciji odlagališta otpada Prdavac. Iz tog razloga biti će potrebno izgraditi pretovarnu stanicu na lokaciji Prdavac za područje Grada Grubišno Polje.

Pretovarna stanica je objekt u okviru kojeg se dovozi komunalni otpad sa nekog područja i transportira dalje do konačnog odlaganja. Sukladno Prostornom planu Bjelovarsko-bilogorske županije, Prostornom planu uređenja Grada Grubišno Polje i Planu gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije koji više nije na snazi, pretovarna stanica za područje Grada Grubišno Polje izgradit će se na za to predviđenoj lokaciji naziva Prdavac - saniranom odlagalištu otpada na području Grubišnog Polja.

4.2.Odlagalište Prdavac u Gradu Grubišno Polje

Za područje Grada Grubišno Polje za odlaganje komunalnog i neopasnog proizvodnog otpada koristi se službeno odlagalište otpada Prdavac koje je započelo je s radom 1989. godine. Odlagalištem gospodari komunalno poduzeće Komunalac d.o.o. koje prema Dozvoli za gospodarenje otpadom ima dozvolu za sakupljanje, prihvati i zbrinjavanje sljedećih vrsta neopasnog otpada:

- Materijali neprikladni za potrošnju ili preradu (02 03 04),
- Muljevi od obrade efluenta na mjestu njihova nastanka (02 05 02),
- Otpadna kora i pluto (03 01 01),
- Pepeo s rešetke ložišta, talog i prašina iz kotla (osim prašine iz kotla navedene pod 10 01 04) (10 01 01),
- Lebdeći pepeo od izgaranja treseta i neobrađenog drveta (10 01 03),
- Ukrućeni otpad koji nije naveden pod 19 03 06* (19 03 07),
- Ostaci na sitima i grabljama (19 08 01),
- Otpad iz pjeskolova (19 08 02),
- Ostali otpad (uključujući mješavine materijala) od mehaničke obrade otpada koji nije naveden pod 19 12 11*(19 12 12),
- Drvo koje nije navedeno pod 20 01 37 (20 01 38),
- Otpad od čišćenja dimnjaka (20 01 41),
- Biorazgradivi otpad (20 02 01),
- Zemlja i kamenje (20 02 02),
- Ostali otpad koji nije biorazgradiv (20 02 03),
- Miješani komunalni otpad (20 03 01),
- Otpad s tržnica (20 03 02),

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

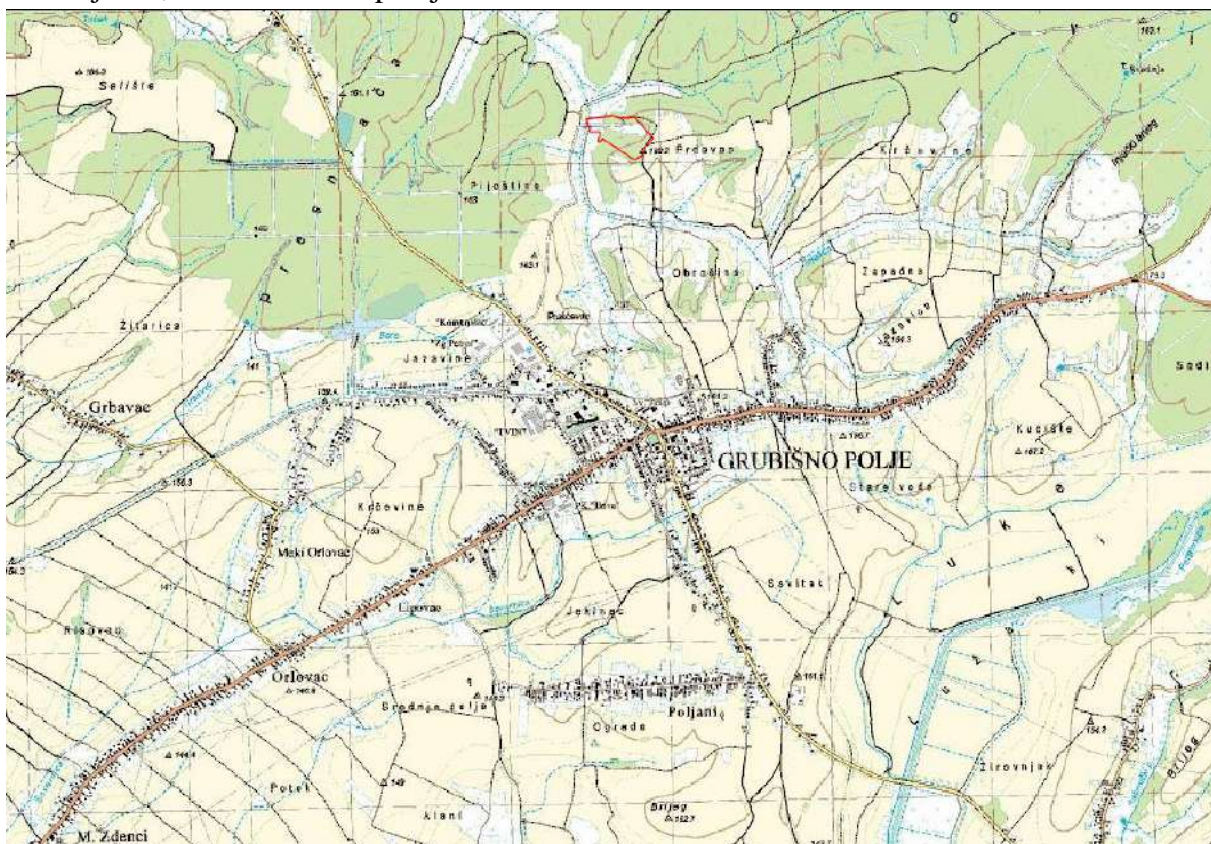
- Ostaci od čišćenja ulica (20 03 03),
- Muljevi iz septičkih jama (20 03 04),
- Otpad nastao čišćenjem kanalizacije (20 03 06).

Lokacija odlagališta je 2 km sjeverno od Grubišnog Polja, 3,5 km istočno od Grbavca, 2,5 km južno od Male Barne, te 4 km zapadno od Male Peratovice. Ukupna površina odlagališta je oko 6,46 ha, a tijelo deponije zauzima površinu od 1,8 ha, od čega je pod otpadom 0,85 ha (Slika 6. i Slika 7.). Trenutno nema priključka plina i vode, a postoji priključak struje.

Odložene količine otpada procjenjuju se na oko 32.000 tona. Sanaciju odlagališta sufinancirao je Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost. Na odlagalištu postoji vaga te se njome točno određuje količina odloženog otpada.

Na površini saniranog odlagališta postavljeni su odzračnici na jedanaest mjesta, kojima se kontrolirano skupljaju odlagališni plinovi i odvođe u atmosferu prirodnim putem. Redovito se ovlaštene laboratoriji provode ispitivanja emisija odlagališnih plinova sukladno zakonskim propisima i uvjetima ishoda dozvola za rad.

Radi sprečavanja dotoka slivnih oborinskih voda izvedeni su obodni, zaštitni kanali. Tako prikupljene vode preko taložnice odvođe se u potok Injaticu. Procjedne vode se odvođe u zatvorenu vodonepropusnu jamu-lagunu, iz koje ovlaštene laboratorij jednom godišnje uzima uzorak i analiza ga. Također ovlaštene laboratorij uzima uzorak jednom godišnje i za oborinske otpadne vode iz potoka Injatica, nizvodno od deponije.

Slika 6. Lokacija odlagališta otpada „Prdavac“ na topografskoj karti (Izvor: Geoportal)

Slika 7. Lokacija odlagališta otpada „Prdovac“ na digitalnoj ortofoto karti (Izvor: Geoportal)

4.3. Troškovi gospodarenja otpadom

Trenutni način obračuna troškova gospodarenja otpadom u skladu je sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom.

Komunalno poduzeće Komunalac d.o.o. uveo je fiksni i varijabilni dio troška za uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada.

Trenutno se obračunava samo fiksni dio troška, što će biti sve do trenutka reguliranja sakupljanja biorazgradivog otpada kada će se početi naplaćivati i varijabilni dio troška.

5. PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM TE STATUSU SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM

5.1. Podaci o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenja otpadom

Na području Grada Grubišno Polje postavljeno je sedam zelenih otoka u kojima je omogućeno odvojeno prikupljanje otpadnog papira i kartona, nepovratne plastične i staklene ambalaže, metala, i baterija.

Građevine za gospodarenje otpadom kao što je centar za ponovnu uporabu, kompostana, reciklažno dvorište i reciklažno dvorište za građevni otpad ne postoje.

5.1.1. Spremnici za odvojeno prikupljanje otpada

Spremnici za odvojeno prikupljanje otpada i to plastike, stakla i metala omogućeno je dijelu stanovništva Grada Grubišnog Polja i to naselju Grubišno Polje, na način da su im dodijeljeni spremnici zapremine 120 l žute boje u koje mogu odlagati navedene vrste otpada. Odvojeno prikupljeni otpad prikuplja Komunalac d.o.o. jednom mjesečno te isti predaje Sirovini d.o.o..

Planirano je da uspostavom reciklažnog dvorišta i kućanstva ostalih naselja dobiju će žuti spremnik od 120 l za sakupljanje plastike, stakla, metala i tekstila. Osim spremnika kućanstva će dobiti i vreće za sakupljanje papira sa logotipom tvrke i oznakom ključnog broja.

5.1.2. Zeleni otoci

Zeleni otok ili reciklažni otok naziv je za izdvojenu površinu s postavljenim spremnicima za sakupljanje različitih komponenti otpada. Postavljeno je sedam zelenih otoka, a planira se postaviti još osam otoka na nove lokacije koje će biti određene prema potrebi stanovništva.

Pozicije postojećih zelenih otoka su:

- Iza zgrade Gradske Uprave, Grubišno Polje, Trg b.J.Jelačića 1,
- Pored trgovačkog centra „Interspar“, Grubišno Polje, Vilka Ničea 2,
- Pored trgovačkog centra „KTC“, Grubišno Polje, 77.sam.bat.ZNG 3,
- Pored CIK-a, Grubišno Polje, I.N.Jemeršića 1,
- Pored zgrade A.G.Matoša, Grubišno Polje, A.G.Matoša 2 a,
- Pored Autobusnog Kolodvora, Grubišno Polje, Kolodvorska 3,
- Park u Velikim Zdencima, Veliki Zdenci, Trg M.Lovraka 3.

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

5.1.3. Reciklažno dvorište

Reciklažno dvorište je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom sakupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada. Reciklažna dvorišta moraju imati dozvolu za gospodarenje otpadom te biti upisani u Očevidnik reciklažnih dvorišta.

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna je sakupljeni otpad predati osobi ovlaštenoj za gospodarenje tom vrstom otpada, osim ako se radi o posebno kategoriji otpada s kojim mora postupati sukladno posebnim propisom kojim se uređuje gospodarenje tom posebnom kategorijom otpada.

U okviru reciklažnog dvorišta obavlja se sakupljanje i privremeno skladištenje sljedećih vrsta otpada:

OPIS OTPADA	KLJUČNI BROJ	NAZIV OTPADA
problematicni otpad	15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima
	15 01 11*	metalna ambalaža koja sadrži opasne krute porozne materijale (npr. azbest), uključujući prazne spremnike pod tlakom
	16 05 04*	plinovi u posudama pod tlakom (uključujući halone) koji sadrže opasne tvari
	20 01 13*	otapala
	20 01 14*	kiseline
	20 01 15*	lužine
	20 01 17*	fotografske kemikalije
	20 01 19*	pesticidi
	20 01 21*	fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu
	20 01 23*	odbačena oprema koja sadrži klorofluorouglikje
	20 01 26*	ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25*
	20 01 27*	boje, tinte, ljepila i smole, koje sadrže opasne tvari
	20 01 29*	detergenti koji sadrže opasne tvari
	20 01 31*	citotoksici i citostatici
	20 01 33*	baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01*, 16 06 02* ili 16 06 03* i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže te baterije
	20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21* i 20 01 23*, koja sadrži opasne komponente
20 01 37*	drvo koje sadrži opasne tvari	

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje
od 2017. do 2022.

otpadni papir	15 01 01	papirna i kartonska ambalaža
	20 01 01	papir i karton
otpadni metal	15 01 04	metalna ambalaža
	20 01 40	metali
otpadno staklo	15 01 07	staklena ambalaža
	20 01 02	staklo
otpadna plastika	15 01 02	plastična ambalaža
	20 01 39	plastika
otpadni tekstil	20 01 10	odjeća
	20 01 11	tekstil
krupni (glomazni) otpad	20 03 07	glomazni otpad
jestiva ulja i masti	20 01 25	jestiva ulja i masti
boje	20 01 28	boje, tinte, ljepila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27*
deterdženti	20 01 30	detergenti koji nisu navedeni pod 20 01 29*
lijekovi	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 31*
baterije i akumulatori	20 01 34	baterije i akumulatori, koji nisu navedeni pod 20 01 33*
električna i elektronička oprema	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21*, 20 01 23* i 20 01 35*
građevni otpad iz kućanstva ¹	17 01 01	beton
	17 01 02	cigle
	17 01 03	crijep/pločice i keramika
	17 04 11	kabelski vodiči koji nisu navedeni pod 17 04 10*
	17 06 01*	izolacijski materijali koji sadrže azbest
	17 06 03*	ostali izolacijski materijali, koji se sastoje ili sadrže opasne tvari
	17 06 04	izolacijski materijali koji nisu navedeni pod 17 06 01* i 17 06 03*
	17 06 05*	građevinski materijali koji sadrže azbest

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

	17 08 01*	građevinski materijali na bazi gipsa onečišćeni opasnim tvarima
	17 08 02	građevinski materijali na bazi gipsa koji nisu navedeni pod 17 08 01*
ostalo	08 03 17*	otpadni tiskarski toneri koji sadrže opasne tvari
	08 03 18	otpadni tiskarski toneri koji nisu navedeni pod 08 03 17*
	16 01 03	otpadne gume
	18 01 01	oštri predmeti (osim 18 01 03*)

¹⁾ odnosi se samo na građevni otpad koji nastaje održavanjem i manjim popravcima koje obavlja sam vlasnik u količini ne većoj od 200 kg u šest uzastopnih mjeseci.

Grad Grubišno Polje je na svom području planirao prostor na dijelu kč.br. 984/3 k.o. Grubišno Polje za izgradnju reciklažnog dvorišta. Parcelacijom će se izdvojiti zasebna čestica koja će dobiti broj kč.br. 5111 k.o. Grubišno Polje. Navedena lokacije nalazi se na prostoru Komunalca d.o.o. (Slika 8.).

Slika 8. Lokacija izgradnje reciklažnog dvorišta i centra za ponovnu uporabu

5.1.4. Kompostana

Biootpad je otpad koji se može razgraditi aerobnim i aneobnim putem, a dijeli se prema sastavu na otpad nastao u kućanstvima, otpad iz vrtova te otpad od održavanja javnih zelenih površina.

Odvojenim sakupljanjem i obradom biootpada značajno se smanjuju količine otpada na odlagalištima jer se on kompostiranjem razgrađuje, odnosno smanjuje mu se volumen i dobiveni kompost moguće je, ovisno o postignutoj kvaliteti, koristiti za razne namjene prvenstveno kao vrijedno organsko gnojivo.

S ciljem smanjenja udjela biootpada u komunalnom otpadu potrebno je provesti niz mjera koji obuhvaćaju sljedeće:

- educirati stanovništvo o važnosti smanjenja količine biootpada u komunalnom otpadu, načinu kompostiranja te prednostima korištenja komposta,
- poticati stanovništvo na kućno kompostiranje,
- omogućiti stanovništvu kompostiranje u sklopu vlastitih domaćinstava podjelom kućnih kompostera,
- propisati obvezu kompostiranja ili odvojenog prikupljanja biootpada i predaje u reciklažno dvorište,
- uvesti sustav novčanih kazni za neodvajanje biootpada, ali uvesti i nagrade za one koji se odvajaju biootpad i kompostiraju.

Na području Grada Grubišnog Polja trenutno nema kompostane, ali se ista planira na dijelu kč.br. 4784/1 k.o. Grubišno Polje na kojoj se nalazi odlagalište Prdavac (Slika 9.).

Stanovništvo Grada Grubišnog Polja je ruralno stanovništvo koje biootpad kompostira u sklopu vlastitih poljoprivrednih gospodarstava u komposterima koje je podijelio Komunalac d.o.o..

Grad planira nabavu spremnika od 1 100 l i podjelu istih stambenim zgradama.

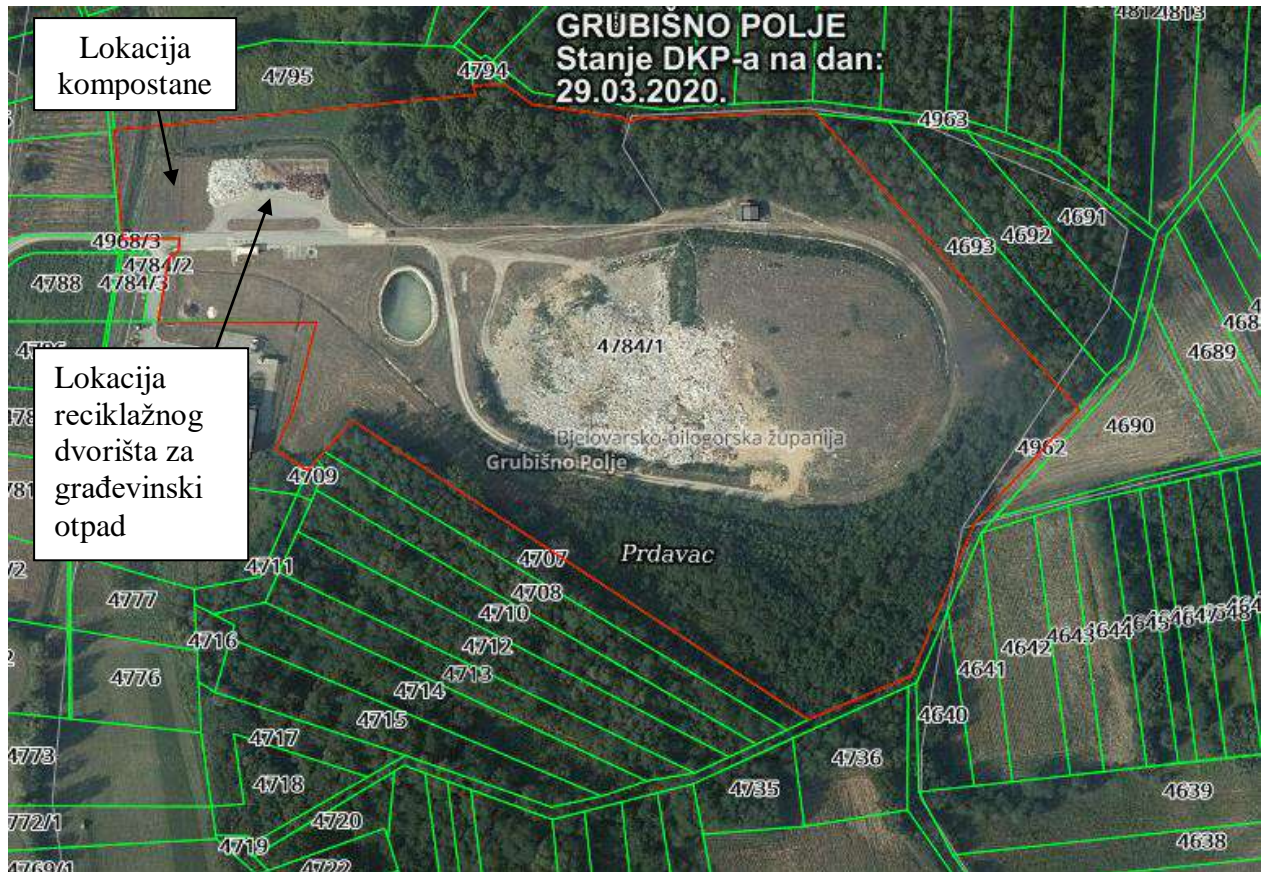
5.1.5. Reciklažno dvorište za građevni otpad

Reciklažno dvorište za građevni otpad je građevina namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i privremenom skladištenju građevnog otpada. Prema članku 27. Pravilnika o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest („Narodne novine“ broj 69/16), jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području u prostornim planovima odrediti najmanje jednu odgovarajuću zonu u kojoj se može izgraditi reciklažno dvorište za građevni otpad te obavljati djelatnost sakupljanje, uporabe i zbrinjavanja građevnog otpada.

Grad Grubišno Polje planira na dijelu kč. br. 4784/1 k.o. Grubišno Polje izgraditi reciklažno dvorište za građevinski otpad. Na navedenoj čestici nalazi se odlagalište otpada Prdavac (Slika 9.).

5.1.6. Centar za ponovnu uporabu

Na području Grada Grubišnog Polja trenutno nema Centra za ponovnu uporabu, a isti će biti planirano na prostoru Komunalca d.o.o. u sklopu postojećih objekata i reciklažnog dvorišta (Slika 8.).

Slika 9. Odlagalište Prdovac sa prikazom katastarskih čestica na digitalnoj ortofoto karti (Izvor: Geoportal)

6. PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJIHOVOM UKLANJANJU

Odlukom o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada na području Grad Grubišno Polje donesenog na 11. sjednici Gradskog vijeća Grada Grubišno Polje dana 30.01.2018.godine uređen je način provedbe mjera za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjera za uklanjanje nepropisno odbačenog otpada kroz:

- Redoviti godišnji nadzor područja Grada, a posebice lokacija gdje je u posljednje dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada od strane službe nadležne za komunalni red,
- Postavljanja znakova zabrane odbacivanja otpada,
- Objave načina zbrinjavanja otpada koji nije komunalni na mrežnim stranicama Grada,
- Omogućavanja provedbe akcija uklanjanja odbačenog otpada,
- Edukacije građana.

Na području Grada Grubišnog Polja zabilježena su dva divlja odlagališta otpada. To su:

- Divlje odlagalište Grubišno Polje – Bajer,
- Divlje odlagalište Grubišno Polje – Kralja Zvonimira – Kaginac.

Podaci su preuzeti iz Plana sanacije divljih odlagališta Grada Grubišno Polje kojeg je izradila tvrtka Chromos poslovne usluge d.o.o. 2006 godine prema kojem je na području grada bilo 22 divlja odlagališta. Od navedenog broja sanirano je 18 divljih odlagališta, a 4 su ostala nesansirana. Za njihovu sanaciju potrebno je izdvojiti 109.740,00 kuna (Tablica 5.).

Divlje odlagalište Grubišno Polje - Bajer

Divlje odlagalište Grubišno Polje - Bajer nalazi se na području zvanom „Bajer“, lijevo od DC – 5 gledano iz pravca Grubišnog Polja u pravcu Velikih Zdenaca, između poduzeća „Zdenka“ i kbr. 53 u ulici Braće Radić. Divlje odlagalište koristi se zadnjih 34 godina. Odlagalište narušava izgled krajobraza i prijeti zdravlju ljudi. Količina i sastav otpada procijenjena je na temelju obilaska terena te podataka dobivenih od zaposlenika lokalne uprave.

Procjenjuje se da se na lokaciji nalazi oko 630 m³ površinski odloženog otpada, u kojem je neravnomjerno zastupljen komunalni, građevinski i glomazni otpad. Površina koju zauzima divlje odlagalište Grubišno Polje - Bajer iznosi oko 750 m², a otpad je neravnomjerno uzdužno raspoređen u dubinama od 0,5 do 2,0 metra.

Divlje odlagalište Grubišno Polje – Kralja Zvonimira - Kaginac

Divlje odlagalište Grubišno Polje – Kralja Zvonimira nalazi se desno od DC – 5 gledano iz pravca Grubišnog Polja u pravcu Virovitice u ulici Kralja Zvonimira prije kbr. 138 poznato kao „Bivše općinsko odlagalište“. Divlje odlagalište koristi se zadnjih 40 – 50 godina. Odlagalište narušava izgled krajobraza i prijeti zdravlju ljudi. Količina i sastav otpada procijenjena je na temelju obilaska terena te podataka dobivenih od zaposlenika lokalne uprave.

Procjenjuje se da se na lokaciji nalazi oko 750 m³ površinski odloženog otpada, u kojem je neravnomjerno zastupljen komunalni, građevinski i glomazni otpad. Površina koju zauzima divlje

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

odlagalište Grubišno Polje – Kralja Zvonimira je oko 875 m², a otpad je neravnomjerno uzdužno raspoređen u dubinama od 0,5 do 2,0 metra.

Tablica 5. Troškovi sanacija divljih odlagališta (Podaci preuzeti iz Plana sanacija divljih odlagališta Grada Grubišno Polje, 2006. godine)

Redni broj	Naziv divljeg odlagališta	Cijena sanacije
1.	Grubišno Polje - Bajer	50.696,00
2.	Grubišno Polje – Kralja Zvonimira - Kaginac	59.044,00
	UKUPNO	109.740,00

7. MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRIJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA

Mjere za smanjivanje ili spriječavanje nastanka otpada mogu se postići:

- smanjivanjem i izbjegavanjem nastanka otpada u proizvodnji, javnim i uslužnim djelatnostima i kućanstvima,
- provođenjem izobrazno-informativnih aktivnosti tj. edukacijom stanovništva,
- akcijama prikupljanja otpada.

Mjere smanjivanja i izbjegavanja nastanka otpada u industriji

- razvoj čistije proizvodnje,
- razvoj tehnologije koja ne stvara otpad,
- vraćanje otpada u vlastitu proizvodnju, upućivanje na reciklažu i korištenje u drugim proizvodnim procesima,
- proizvodnja proizvoda s manjim potencijalom otpada tj. izbjegavanje oblikovanja proizvoda s pretjeranom količinom ambalaže,
- pakiranje proizvoda u ambalažu koja se može više puta koristiti ili reciklirati.

Mjere smanjivanja i izbjegavanja nastanka otpada u javnim i uslužnim djelatnostima

- poticanje razmjene i arhiviranje dokumenata u elektronskom obliku kako bi se smanjila pretjerana potrošnja papira,
- jednostrano iskorišten papir odlagati u posebnu kutiju i koristiti za neke manje važne ispise ili bilješke,
- korištenje uredskih materijala u količini primjerenom za obavljanje posla te iste nakon uporabe odvojeno prikupljati i vraćati ovlaštenim obrađivačima,
- omogućavanje reciklaže posebice papira koji se pojavljuje u najvećim količinama,
- korištenje namještaja i opreme s dužim vijekom trajanja,
- izbjegavanje kupnje namirnica u malim pakiranjima, pića u nepovratnim bocama te jednokratnog pribora za jelo,
- izbjegavanje korištenja papirnatih maramica i ubrusa,
- izbjegavanje korištenja jednokratno uporabljivih proizvoda, osim u slučaju kada to zahtijevaju drugi zdravstveni i higijenski razlozi.

Mjere smanjivanja i izbjegavanja nastanka otpada u kućanstvima

- izbjegavanje kupnje proizvoda sa suvišnom ambalažom,
- izbjegavanje kupnje napitaka u nepovratnoj ambalaži,
- biranje proizvoda u ambalaži koja će se moći ponovno koristiti npr. staklenke,
- izbjegavanje kupnje proizvoda za jednokratnu upotrebu kao što su npr. plastične čaše, plastični tanjuri i plastični pribor za jelo,
- izbjegavanje korištenja folija na način da se npr. za namirnice koriste posude koje se mogu zatvoriti,
- izbjegavanje kupnje lako pokvaljivih namirnica,
- izbjegavanje suvišno kupovanje konzervirane hrane koja donosi velike količine otpada, umjesto toga kupovati svježe namirnice,

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

- ukoliko je moguće, biootpad kompostirati u malim kompostnim jedinicama koje se mogu smjestiti na okućnici,
- rabljenu odjeću i obuću te ostale predmete koji su suvišni, ali dobro očuvani ne bacati već prodati ili pokloniti,
- kupovanje kvalitetnih proizvoda koji se mogu popraviti i koji troše manje energije (struje, vode, plina ili dr.),
- korištenje proizvoda koji se mogu ponovno upotrijebiti,
- izbjegavanje kupnje nepotrebnih stvari,
- smanjiti korištenje plastičnih vrećica već umjesto plastičnih vrećica koristiti platnene torbe koje su dugotrajnije.

Provođenje izobrazno-informativne aktivnosti

Provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti obveza je svake jedinice lokalne samouprave temeljem članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19).

Postojeće stanje gospodarenja otpadom na području Grada Grubišno Polje odgovara stanju koje je trenutno prisutno u većem dijelu Hrvatske. Veliki dio problema u gospodarenju otpadom proizlazi iz činjenice da stanovništvo nije svjesno svih načina postupanja s otpadom. Svijest građana i njihove navike mnogo je teže mijenjati i zato je potrebno uložiti dodatne napore u pravovremenu i stalnu edukaciju stanovništva kako bi se osiguralo da građani aktivno počnu primjenjivati načela smanjenja proizvodnje otpada u svakodnevnom životu i koristiti infrastrukturu za odvojeno odlaganje otpada.

Grad Grubišno Polje može organizirati i provoditi programe edukacije stanovništva, samostalno ili u suradnji sa ovlaštenim tvrtkama, nevladinim udrugama, putem javnih medija i kroz sustav odgoja i obrazovanja. Edukaciju stanovništva potrebno je provoditi sustavno, tijekom cijele godine uz uključivanje medija kao što su lokalne novine i lokalni radio koje bi objavljivale termine održavanja predavanja i radionica. Poticajno bi bilo i objavljivanje postignutih rezultata u novom sustavu gospodarenja otpadom u cilju ispravljanja negativne slike stanovništva kako odvojeno sakupljeni otpad završava zajedno sa komunalnim na odlagalištima. U interesu raznovrsnih programa edukacije koji bi obuhvaćali što veći dio populacije posebno se korisnom može pokazati suradnja sa nevladinim sektorom.

Edukaciju stanovništva potrebno je provesti na nekoliko razina:

1. Razvijanje svijesti o povezanosti ponašanja pojedinca ili zajednice i nastanka otpada te utjecaja otpada na ljude i okoliš,
2. Informiranje o mogućnostima i prednostima izbjegavanja nastanka otpada i recikliranja nastalog otpada,
3. Informiranje o novim mjerama recikliranja otpada u Gradu Grubišno Polje.

Edukaciju bi trebalo provoditi usmjereno prema različitim ciljnim skupinama: za djecu predškolske i školske dobi, za mlade (18 – 25 godina), odraslo stanovništvo, poduzetnike i obrtnike, turističke djelatnike i općinsku administraciju.

Edukacija djece predškolske i školske dobi

Edukaciju djece potrebno je provoditi putem predavanja i radionica u vrtićima i osnovnim školama. Uspješno educiranje i mijenjanje navika ove populacije temelj je dugoročnog uspjeha svih predloženih mjera. Istraživanja pokazuju da upravo djeca i mladi svojim znanjem i ponašanjem mogu uvelike utjecati i na ponašanje odraslih što znači da se ulaganje u edukaciju ove skupine odražava na ponašanje većine skupina u društvu.

Edukacija mladih

Edukaciju mladih potrebno je provoditi kroz predavanja, radionice i organiziranje aktivnosti koje bi potakle mlade na aktivno sudjelovanje u procesu ekološke zaštite područja Grada Grubišno Polje. Mladi se mogu kao aktivisti ili volonteri uključiti u sustav edukacije i time doprinjeti podizanju svijesti šire populacije te dodatno doprinjeti uspješnosti rješavanja problema otpada.

Edukacija odraslog stanovništva

Odraslo stanovništvo je najosjetljivija ciljna skupina, ali ujedno i najvažnija. Problem koji se može javiti prilikom edukacije ove skupine je neprihvatanje novih postupaka koje je potrebno uvesti. Edukaciju ove populacije potrebno je prije svega provoditi kroz javne medije (radio, TV, novine) te promidžbenim materijalima u kojima bi se građanima pružile informacije o mogućnostima izbjegavanja nastanka i odvojenog odlaganja otpada. Radi većeg publiciteta predlaže se i organiziranje promotivnih događaja prilikom dovršenja sustava za prihvatanje i odlaganje otpada kojima bi se građane upoznalo sa uspostavljenom infrastrukturom i njenim mogućnostima. U slučaju propisivanja i uspostave kaznenih mjera zbog nepoštivanja provođenja planiranih postupaka gospodarenja otpadom potrebno je o tim mjerama obavijestiti stanovništvo.

Edukacija poduzetnika i obrtnika

Za poduzetnike i obrtnike koji u svojim djelatnostima proizvode povećane količine otpada potrebno je organizirati seminare putem kojih ih se informira o njihovim obavezama, te o načinima korištenja infrastrukture za odlaganje i načinima odvojenog skupljanja otpada i odlaganja otpada. Ovakva edukacija bi omogućila kreiranje profita na lokalnoj razini od procesa razdvajanja otpada što djeluje kao dodatni poticaj primjeni procesa.

Suradnja s nevladinim sektorom na području edukacije

Suradnja s nevladinim sektorom obaveza je vlasti kako na državnoj tako i na lokalnoj razini. Kako bi se koristili resursi i znanja nevladinih udruga sa područja Grada Grubišnog Polja potrebno je u dijalogu s njima razviti sustav lokalne potpore nevladinim udrugama. Također je potrebno odrediti ciljeve koji se žele ostvariti putem takvog programa potpore kako bi ovakav sustav efikasno funkcionirao.

S ciljem osnaživanja nevladinih udruga za programe osvješćivanja i edukacije građana preporuča se i suradnja u vidu potpore lokalne vlasti s nevladinim udrugama za prijavljivanje za sredstva EU fondova.

Akcije prikupljanja otpada

Člankom 40. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ broj 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19) pravna i fizička osoba-obrtnik može, u suradnji s osobom koja posjeduje važeću dozvolu za gospodarenje vrstom otpada koji će se prikupljati akcijom, organizirati akciju prikupljanja određenog otpada u svrhu provedbe sportskog, edukativnog, ekološkog ili humanitarnog sadržaja ako je ishodila suglasnost upravnog odjela jedinice lokalne samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša.

Osoba koja organizira akciju obvezna je u roku od osam dana od završetka akcije dostaviti nadležnom upravnom odjelu izvješće o provedenoj akciji. Nadležni upravni odjel dužan je dostaviti izvješće o provedenim akcijama na svojem području Ministarstvu zaštite okoliša i energetike do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

8. OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

8.1. Opće mjere gospodarenja otpadom i ciljevi

S ciljem određivanja ciljeva Plana gospodarenja otpadom, neophodno je izraditi pregled postojećeg stanja. Isti će poslužiti kao polazište i identificirati će potrebu za daljnjim razvojem sustava u smislu smjerova i krajnjih dosegâ. Pregled postojećeg stanja neophodan je i za daljnju procjenu postignućâ u usporedbi s definiranim ciljevima.

Mjere gospodarenja otpadom Grada Grubišno Polje su slijedeće:

1. Izbjegavanje i smanjivanje stvaranja otpada:
 - a) podizanjem svijesti o nepotrebnom otpadu putem informiranja i edukacije;
 - b) ekonomskim naknadama;
 - c) podupiranjem provođenja projekata i prakse čistije proizvodnje;
 - d) razmjenom otpada na burzi otpada;
 - e) recikliranjem – ponovnom uporabom otpada u proizvodnom procesu (osim uporabe u energetske svrhe).
2. Organizirano skupljanje i otprema komunalnog otpada.
3. Organizirano skupljanje i prijevoz glomaznog otpada iz domaćinstava.
4. Uspostava funkcionalnih sustava odvojenog prikupljanja otpada:
 - a) otpada iz domaćinstava koji se može reciklirati, posebnih kategorija otpada obuhvaćenih posebnim propisima te izdvojenog opasnog otpada organiziranim prikupljanjem u reciklažnim dvorištima;
 - b) odvojenog prikupljanja neopasnog i opasnog proizvodnog otpada koji se može reciklirati te posebnih kategorija otpada obuhvaćenih posebnim propisima od gospodarskih subjekata preko ovlaštenih skupljača.
5. Vrednovanje:
 - a) smanjivanje količine i opasnih svojstava – obradom otpada;
 - mehanička, sortiranje;
 - biološka, kompostiranje;
 - termička;
 - kemijsko-fizikalna;
 - b) iskorištavanje vrijednih svojstava – uporabom otpada;
 - c) zbrinjavanje.
6. Ostali miješani dio komunalnog otpada i neopasni proizvodni otpad koji se organizirano skupi treba podvrgnuti:
 - a) sekundarnom odvajanju korisnih sirovina koje mogu koristiti u druge svrhe;
 - b) energetsom iskorištavanju pojedinih frakcija otpada;
 - c) smanjenje udjela biorazgradivog otpada uz iskorištavanje njegovog energetskog potencijala;
 - d) odlaganje samo otpada preostalog nakon obrade.
7. Smanjivanje rizika od otpada:
 - a) sanacija postojećih odlagališta uz zatvaranje ili produžavanje rada;

- b) smanjivanje pritisaka na okoliš na zaštićenim dijelovima prirode;
- c) korištenje postojećih energetske i industrijske kapaciteta za zbrinjavanje opasnog otpada;
- d) primjena prihvatljivih metoda i načina gospodarenja otpadom.

8. Nastavak istraživanja i utvrđivanja stvarnog stanja gospodarenja otpadom prema tokovima otpada:

- a) procijeniti količine koje ne ulaze u postojeći sustav;
- b) procijeniti količine koje se gube iz sustava i pronaći razloge;
- c) izraditi pregled raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom;
- d) izraditi pregled termoenergetskih i industrijskih postrojenja (po vrstama i kapacitetima).

9. Razvoj infrastrukture za cjeloviti sustav gospodarenja.

8.2. Mjere gospodarenja opasnim otpadom

Sukladno obavezama iz Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, Prostornim planom Bjelovarsko-bilogorske županije predviđeno je postupanje s opasnim otpadom na lokaciji regionalnog centra za gospodarenje otpadom Piškornica.

8.3. Mjere gospodarenja neopasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada

Posebne kategorije otpada podrazumijevaju otpad za koje se način gospodarenja određuje posebnim zakonskim propisima. Posebnom kategorijom otpada smatra se biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpad koji sadrži azbest, medicinski otpad, otpadni električni i elektronički uređaji i oprema, otpadni brodovi, morski otpad, građevni otpad, otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, otpad iz proizvodnje titan dioksida te otpadni poliklorirani bifenili i poliklorirani terfenili.

Posebno kategorijom otpada smatra se i:

1. određeni otpad za kojeg, temeljem analize postojećeg stanja o gospodarenju tim otpadom, ministar odlukom utvrdi da je radi ispunjavanja zahtjeva iz članaka 6., 7. i 9. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ broj 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19) potrebno odrediti poseban način gospodarenja tim otpadom,
2. određeni otpad za kojeg je propisom Europske unije uređen način gospodarenja.

Ambalažni otpad

Ambalaža predstavlja sve proizvode bez obzira na prirodu materijala od kojeg su izrađeni ili su korišteni za sadržavanje, čuvanje, rukovanje, isporuku i predstavljanje robe, od sirovina do gotovih proizvoda, od proizvođača do korisnika ili potrošača.

Jednokratna ambalaža je ambalaža izrađena samo za jednu uporabu.

Povratna odnosno višekratna ambalaža je ambalaža koja se, nakon što se isprazni, ponovno upotrebljuje u istu svrhu. Povrat i višekratnu uporabu ove ambalaže osigurava proizvođač ili prodavatelj sustavom pologa (kaucije) ili na neki drugi način. Otpadna ambalaža je ambalaža koja nastaje nakon odvajanja proizvoda od ambalaže u koju je proizvod bio pakiran, a koju posjednik odbacuje ili predaje kao otpad. Ambalažni otpad je otpad definiran u kategorijama Kataloga otpada i predstavlja ambalažu i ambalažni materijal koji ostane nakon što se proizvod odpakira i odvoji od

ambalaže, isključujući proizvodne ostatke. U Republici Hrvatskoj postignuti su zavidni rezultati u zbrinjavanju ambalažnog otpada.

Staklena, plastična i metalna ambalaža od pića otkupljuje se od stanovništva, što omogućava najveći mogući postotak povrata.

Papirna i kartonska ambalaža sakupljati će se u naprijed navedenim spremnicima, a potrebno je predvidjeti i spremnike za papir, plastiku, staklo i metalnu ambalažu u okviru reciklažnog dvorišta.

Značajne mjere koje se mogu postići, a vezane su za promjenu navike potrošača i povećanje ekološke svijesti stanovništva, izvan su nadležnosti grada, no potrebno ih je navesti.

Tu se prije svega radi o višekratnoj upotrebi ambalaže, promjeni dizajna u cilju smanjenja ambalaže, poticanje ponovne upotrebe, recikliranja i drugih načina uporabe, strogo ograničenje i prestanak konačnog odlaganja ambalažnog otpada na odlagališta otpada, uvođenje naknada za proizvođače i uvoznike radi financiranja i organiziranja sustava prikupljanja, obrađivanja i zbrinjavanja ambalažnog otpada.

Sustav povratne naknade

Otpadna ambalaža u sustavu povratne naknade je staklena, plastična (PET) i metalna (Al/Fe) jednokratna ambalaža za piće (osim one za mlijeko i tekuće mliječne proizvode) koja je volumena većeg od 0,20 l i koja na sebi ima oznaku sustava povratne naknade.

Potrošač (kupac) ima pravo na naknadu u iznosu od 0,50 kn za svaku jedinicu ambalaže za piće (PET bocu, staklenu bocu i Al-Fe limenku) koja je u sustavu povratne naknade, a koju je vratio u trgovinu ili predao u reciklažno dvorište. Ambalaža koju potrošač vraća u trgovinu ili predaje u reciklažno dvorište mora biti ispražnjena od sadržaja, ne smije biti zgnječena ili uništena, a bar-kod i oznaka sustava povratne naknade moraju biti jasno vidljivi i čitljivi. Za ambalažu koja ne odgovara navedenim uvjetima, kao ni za povratnu ambalažu, potrošač nema pravo na spomenutu naknadu.

Prodavatelj (trgovina) koji prodaje pića, a čiji je prodajni prostor veći od 200 četvornih metara te osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem, obvezni su tijekom cijelog radnog vremena preuzimati od potrošača ambalažu od pića te su dužni:

- jasno i vidljivo označiti mjesto preuzimanja ambalaže od pića te informirati potrošača o načinu preuzimanja iste (ručno ili putem aparata za preuzimanje ambalaže);
- omogućiti prihvrat ambalaže i isplatiti naknadu potrošaču za predanu ambalažu.

Prodavatelj koji obavlja trgovinu na veliko i koji u svojoj ponudi ima pića, obavezan je omogućiti preuzimanje ambalaže od pića od svojih kupaca (kafića, restorana, hotela i sl.). Prodavatelj (trgovina) čiji je prodajni prostor manji od 200 četvornih metara nije obavezan, ali može od potrošača preuzimati ambalažu od pića samostalno unutar vlastitog prodajnog prostora ili u suradnji sa sakupljačem izvan vlastitog prodajnog prostora.

Fizičke osobe (građani) dužne su ambalažu koja je neopasni otpad odvajati od miješanog komunalnog otpada i od ostalih vrsta otpada te ju prema vrsti materijala (staklo, papir i karton, plastika, drvo, metal) odlagati u odgovarajući spremnik komunalne tvrtke ili predati u reciklažno

dvorište, a mogu je predati i prodavatelju prilikom kupnje proizvoda ili predati sakupljaču otpadne ambalaže.

Registrirane osobe (tvrtke, obrti, ustanove, organizacije i dr.) također su dužne ambalažu koja je neopasni otpad odvajati od miješanog komunalnog otpada i od ostalih vrsta otpada te ju prema vrsti materijala predati sakupljaču otpadne ambalaže. Otpadna ambalaža koja je opasni otpad je otpadna ambalaža u kojoj je proizvod koji sadrži opasne tvari ili su u takvoj ambalaži ostaci tih tvari (npr. ambalaža od boja, lakova, razrjeđivača, sredstava za čišćenje, sredstava za zaštitu bilja i sl.).

Fizičke osobe (građani) dužne su ambalažu koja je opasni otpad odvajati od miješanog komunalnog otpada i od ostalih vrsta otpada te ju odvojeno predati u reciklažno dvorište ili prodavatelju (u trgovinu) proizvoda od kojih je nastala ova otpadna ambalaža ili sakupljaču otpadne ambalaže.

Registrirane osobe (tvrtke, obrti, ustanove, organizacije i dr.) dužne su ambalažu koja je opasni otpad predati sakupljaču otpadne ambalaže.

Prodavatelj koji prodaje proizvode u ambalaži od kojih nastaje otpadna ambalaža koja je opasni otpad obavezan je preuzimati otpadnu ambalažu koja je opasni otpad od fizičkih osoba.

Prodavatelj je obavezan postaviti spremnik za sakupljanje otpadne ambalaže koja je opasni otpad i na vidnom mjestu, na ulazu za potrošače u trgovinu, informirati potrošače o mogućnosti predaje odnosno obvezi preuzimanja otpadne ambalaže koja je opasni otpad u njegovom prodajnom prostoru tijekom cijelog radnog vremena prodajnog mjesta.

Otpadne gume

Otpadne gume su gume osobnih automobila, autobusa, teretnih automobila, radnih strojeva, radnih vozila traktora, zrakoplova i drugih letjelica te slični odgovarajući proizvodi koje posjednik radi oštećenja, istrošenosti, isteka roka trajanja ili drugih uzroka ne može ili ne želi upotrebljavati te ih zbog toga odbacuje ili namjerava odbaciti. Gospodarenje otpadnim gumama obuhvaća djelatnosti njihovog skupljanja i oporabe radi korištenja u materijalne ili energetske svrhe. Pravo obavljanja djelatnosti stječe se temeljem dozvole, a ovlaštenje za obavljanje na određenom području temeljem koncesije.

Elektronički i elektronski otpad

Otpadna električna i elektronička oprema i uređaji su svi otpadni proizvodi (uključujući sklopove i sastavne dijelove) koji su za svoje pravilno djelovanje ovisni o električnoj energiji ili elektromagnetskim poljima te oprema za proizvodnju, prijenos i mjerenje struje ili jakosti elektromagnetskog polja i namijenjena je korištenju pri naponu koji ne prelazi 1.000 V za izmjeničnu i 1.500 V za istosmjernu struju. Prema vrsti, količini i mjestu nastanka električni i elektronički otpad dijeli se na:

- otpadnu električnu i elektroničku opremu koja nastaje u gospodarstvu i
- električni i elektronički otpad iz kućanstava te proizvodnih i uslužnih djelatnosti kad je po vrsti i količini sličan EE otpadu iz kućanstva.

Gospodarenje elektroničkim i elektronskim otpadom podrazumijeva odvojeno skupljanje, obradu, ponovnu uporabu dijelova, oporabu i zbrinjavanje novonastalog otpada, a ovlaštenje za obavljanje tih djelatnosti dobiva se temeljem koncesije. Posjednici, sakupljači i obrađivači elektroničkog i

elektronskog otpada vode očevidnike o nastanku i tijeku otpada, a skupljači i evidenciju o količini i vrsti otpada skupljenog iz kućanstava. Pravilnim odlaganjem elektroničkog i elektronskog otpada čuvamo naše zdravlje te omogućavamo iskorištavanje plemenitih metala i plastike potrebne za proizvodnju novih uređaja.

Prodavatelj elektroničke i elektronske opreme s maloprodajnom trgovinom koja ima više od 400 m² prodajne površine za elektroničku i elektronsku opremu i prodaje istu obavezan je na vidnom mjestu na ulazu za kupce u trgovinu naljepnicom i na istaknutom mjestu informirati građane o njegovom preuzimanju. Isti je također u obavezi uređaje veličine do 25 cm besplatno preuzeti u trgovini s oznakom "Preuzimamo elektronički i elektronski otpad", jednako vrijedi i za veće uređaje koje je kupac u mogućnosti besplatno predati u trgovini prilikom kupovine novih uređaja.

Žarulje je moguće predati u svakoj trgovini koja ih prodaje, neovisno o veličini. Serviser uređaja u obavezi je unutar svog poslovnog prostora bez naknade preuzeti opremu za koju se utvrdi da popravak nije moguć ili nije komercijalno isplativ.

S ovlaštenim sakupljačem građani mogu dogovoriti besplatan odvoz. Popis sakupljača nalazi se na mrežnim stranicama Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost www.fzoeu.hr.

Otpad životinjskog porijekla

Grad Grubišno Polje uključio se u sustav sakupljanja navedenog otpada na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Sukladno zakonskim odredbama isti se sakuplja u rashladne komore i odvozi na zbrinjavanje kod ovlaštenog obrađivača Agroproteinka d.d..

Otpadna vozila

Otpadna vozila su vozila koja radi oštećenja, dotrajalosti ili drugih uzroka posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Gospodarenje otpadnim vozilima i njihovim dijelovima obuhvaća skupljanje, obradu, ponovnu uporabu dijelova, oporabu otpadnih vozila i zbrinjavanje novonastalog otpada. Ovlaštenje za skupljanje ili obradu i oporabu stječe se temeljem koncesije i ugovora sklopljenim s Fondom.

Otpadna ulja

Otpadna jestiva ulja su ulja nastala obavljanjem ugostiteljske i turističke djelatnosti, u industriji, obrtu, zdravstvenoj djelatnosti, javnoj upravi i drugim sličnim djelatnostima u kojima se priprema više od 20 obroka dnevno.

Otpadna maziva ulja su mineralna i sintetička maziva, industrijska, izolacijska i/ili termička ulja koja su tijekom korištenja, skladištenja ili prijevoza postala neprikladna za uporabu kojoj su prvobitno bila namijenjena, posebice rabljena motorna ulja, strojna ulja, ulja iz mjenjačkih kutija, mineralna i sintetička maziva ulja, ulja za prijenos topline, ulja za turbine i hidraulička ulja osim ulja koja se dodaju benzinima kod dvotaktnih motora s unutrašnjim izgaranjem. U ovu kategoriju spadaju mineralna i biljna otpadna ulja.

Pod gospodarenjem otpadnim uljima podrazumijeva se djelatnost njihova skupljanja preko ovlaštenih sakupljača radi materijalne oporabe (ima prednost pred ostalim načinima oporabe) ili korištenja u energetske svrhe (prema propisima koji uređuju područje zaštite okoliša u energetskim i proizvodnim postrojenjima instalirane snage uređaja veće ili jednake 3MV), odnosno nekog

drugog načina konačnog zbrinjavanja kada ih nije moguće oporabiti. Gospodarenje se mora provoditi na način kojim se ne dovodi u opasnost ljudsko zdravlje i okoliš.

Osobe registrirane za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadnim uljima djelatnost obavljaju na temelju dozvole koju izdaje nadležni ured državne uprave u županiji, a pravo obavljanja djelatnosti gospodarenja otpadnim uljima stječe se temeljem koncesije o dodjeli koje odluku donosi županijsko poglavarstvo kada se djelatnost obavlja unutar područja županije, odnosno Vlada RH, kada se koncesija dodjeljuje za dvije ili više županija.

Otpadne baterije i akumulatori

Otpadne baterije i akumulatori predstavljaju svaki izvor električne energije proizvedene izravnim pretvaranjem kemijske energije koji se sastoji od jedne ili više primarnih baterijskih ćelija/članaka (koje se ne mogu puniti) ili jedne ili više sekundarnih baterijskih ćelija/članaka (koji se mogu puniti), a razlikujemo sljedeće vrste: starter, gumbasta baterija, baterijski sklop, prijenosna baterija ili akumulator, industrijska baterija ili akumulator te otpadna baterija ili akumulator.

Djelatnost skupljanja, prijevoza i privremenog skladištenja, odnosno obrade i recikliranja otpadnih baterija i akumulatora mogu obavljati pravne ili fizičke osobe koje imaju dozvolu, ugovor s Fondom i ovlaštenici koncesije za obavljanje djelatnosti na određenom području.

Navedeni otpad bez naknade preuzima ovlašteni oporabitelj.

Građevni otpad i otpad od rušenja

Osiguravanje uvjeta za privremeno odlaganje građevinskog otpada obveza je jedinice lokalne samouprave. Privremeno rješenje za postupanje sa građevnim otpadom i otpadom od rušenja je provedeno na način da se osigurao prostor za njegovo prikupljanje i drobljenje, te privremeno skladištenje na prostoru odlagališta Prdavac. Drobljeni građevinski otpad koristi se za navoženje poljskih puteva ili za pokrivanje slojeva otpada na odlagalištu.

Građevni otpad nastaje u djelatnosti proizvodnje građevinskih proizvoda i poluproizvoda te tijekom gradnje, rušenja i rekonstrukcije građevina. Građevinski otpad uključuje sljedeće podgrupe:

- beton, opeka, crijep, pločice i keramika;
- drvo, staklo i plastika;
- mješavine bitumena, ugljeni katran i proizvodi koji sadrže katran;
- metali i njihove legure;
- zemlja, kamenje i iskop od rada bagera;
- izolacijski materijali i građevinski materijali koji sadrže azbest;
- građevinski materijali na bazi gipsa te
- ostali građevinski otpad i otpad od rušenja.

Poljoprivredni i šumarsko drvni otpad

Nastaje u značajnim količinama, pa je stoga prioritetno isti iskoristiti na mjestu nastanka. U ovu kategoriju može se smjestiti i biorazgradivi otpad koji nastaje na grobljima. Isti je potrebno organizirano odlagati na izdvojenom mjestu u okviru svakog groblja, budući da će uz minimalne troškove i uloženi rad doći do proizvodnje komposta koji se dalje može koristiti kod održavanja groblja, a istovremeno će se značajno smanjiti količina otpada koji se odlaže na odlagalište otpada.

Svakako nije zanemariv ni financijski efekt za grad koja zbrinjavanje plaća po volumenu odvezenog otpada. Obzirom na količine i dinamiku nastajanja ove kategorije otpada, isti će se odlagati u odgovarajuće spremnike u sklopu reciklažnog dvorišta, što će biti privremeno rješenje do puštanja u rad kompostane na lokaciji odlagališta Prdavac.

Otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda

Prema Zakonu o vodama gradovi i općine su dužni sakupiti i pročistiti komunalne otpadne vode prije njihovog ispuštanja u prirodni prijemnik.

U Gradu Grubišno Polje kanalizacijska mreža djelomično je izgrađena i funkcionalna sufinanciranjem kroz projekte strukturnih fondova Europske Unije dok u ostalom dijelu Grada većinom odvodnja otpadnih voda provodi skupljanjem u septičke jame. Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda sastavni je infrastrukturni objekt sustava odvodnje otpadnih voda Grada Grubišno Polje, te je izgradnja istog realizirana uspješno. Isti je u funkciji te zbog minimalnog broja priključenih domaćinstava radi na donjoj granici tehničko-tehnološke uporabe. Samim time i proizvodi neznatne količine mulja. Mulj se trenutno zbrinjava sakupljanjem u odgovarajući spremnik na samoj lokaciji uređaja, nakon čega se isti prevozi na odlagalište Prdavac gdje se smješta do daljnjeg konačnog odlaganja. Obzirom na fizikalno-kemijsku analizu mulja, planira se korištenje u proizvodnji komposta u budućoj kompostani Grada. Obzirom da će se količine proizvedenog mulja na uređaju povećati krajem 2020. godine, priključenjem ostatka Grada na sustav javne odvodnje otpadnih voda, mulj će se koristiti u proizvodnji komposta.

8.4. Mjere gospodarenja otpadom prema najboljoj dostupnoj tehnologiji

Najbolje raspoložive tehnologije (NRT ili engl. BAT) u zbrinjavanju krutog komunalnog otpada su one koje postižu najbolje učinke u smanjenju količina otpada koje je potrebno zbrinuti odlaganjem na odlagališta, iskorištavanju energije otpada i odlagališnog plina te smanjenju emisija u zrak. Najčešće se primjenjuju sljedeće tehnologije s pripadajućim objektima:

- mehanička obrada krutog otpada (MO),
- biološka obrada odvojeno skupljenog biorazgradivog (zelenog) otpada s javnih površina te biorazgradivog otpada iz kućanstava.

Odvajanje tokova otpada na mjestu nastanka omogućuje da se korištenje najbolje dostupne tehnologije provodi uz prihvatljive troškove. Za određene vrste otpada koriste se različiti postupci sakupljanja ili predobrade i obrade s ciljem potpunog izbjegavanja ili što je moguće većeg smanjenja količina ostatnog otpada. Budući da je u gospodarenje otpadom potrebno uložiti velika financijska sredstva, treba težiti da otpada bude manje po masi i volumenu, te da se zbog ograničene dostupnosti energije i sirovina iz otpada iskoristi sve što je ekonomski isplativo uz načelo "otpad nije smeće".

9. MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA

Prikupljanje miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje otpada korisnika i prijevoz otpada do ovlaštene osobe za obradu tog otpada. Na području Grada Grubišno Polje organiziranim skupljanjem i odlaganjem komunalnog i neopasnog otpada obuhvaćeno je 96,7% domaćinstava. Naplata usluga gospodarenja miješanim komunalnim otpadom obavlja se po količini proizvedenog otpada odnosno volumenu po jedinici spremnika čiji se otpad preuzima i odvozi na odlaganje.

Biorazgradiv otpad iz domaćinstva na području Grada Grubišno Polje trenutno se skuplja za proizvodnju komposta u komposterima smještenim u dvorištima obiteljskih kuća. Biorazgradiv otpad pravnih osoba prikupljati će se u spremnicima 120 odnosno 1.100 litara koje Grad planira nabaviti.

Na području Grada Grubišno Polje predviđa se izgradnja kompostane koja bi obrađivala otpadnu biljnu masu sa javnih površina grada i masu skupljenu sa groblja, tržnica i iz prodajnih mjesta, ali i domaćinstava. Kompostiranje mogu obavljati i sami građani ako imaju vrtove. Kako bi se sukladno Zakonu o zaštiti okoliša provodio plan smanjenja nastanka komunalnog otpada, odnosno, kako bi se iz komunalnog otpada izdvojio dio biorazgradivog otpada iz kuhinja i vrtova potrebno je započeti s programom edukacije vezane za kompostiranje. U sklopu programa treba educirati stanovništvo kroz radionice i tematska predavanja o važnosti odvajanja i kompostiranja otpada, educirati stanovništvo pisanim materijalima i predavanjima o postupcima kompostiranja otpada u vlastitom vrtu. One koji smanje količinu biootpada kompostiranjem u vlastitom vrtu treba stimulirati smanjenjem važeće naknade za usluge gospodarenja miješanim komunalnim otpadom.

U Gradu Grubišno Polje za razvoj sustava kompostiranja u vlastitim vrtovima postoje dobri preduvjeti. Poljoprivrednim kućanstvima bi se podijelili komposteru u kojima bi se odlagao kuhinjski i sličan biootpad. Proizvedeni kompost bi koristili stanovnici koji su ga proizveli, a eventualni višak bi se mogao, bez naknade i uz prethodnu analizu komposta predati komunalnim poduzećima koja se bave održavanjem javnih zelenih površina.

Elementi sustava gospodarenja otpadom u Gradu Grubišno Polje planirani su sukladno danas važećim propisima RH koji se odnose na tu djelatnost te smjernicama EU-a. Planirano unapređivanje gospodarenja otpadom sagledava se kroz dva kriterija:

- zadovoljavanje najviših standarda zaštite okoliša koja nameće postojeća, ali i buduća zakonska regulativa (uključujući uvažavanje direktiva EU-a).
- tehničko-financijsku-ekološku opravdanost investicija imajući u vidu sadašnju cijenu zbrinjavanja otpada kao i buduću cijenu usluga, količine i strukturu otpada.

10. MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA

Glavnu ulogu u uređenom cjelovitom sustavu gospodarenja komunalnim otpadom ima odvojeno prikupljanje korisnih komponenti na mjestu nastanka i njihova uporaba. Na taj način se izravno utječe na izbjegavanje i smanjenje količina komunalnog otpada. Sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom recikliranje se definira kao svaki postupak uporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu osim uporabe otpada u energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za zatrpavanje.

Izdvajanje otpada na mjestu nastanka, prije mogućeg miješanja s ostalim komponentama komunalnog otpada naziva se primarna reciklaža. Stanovnici sami sortiraju u posebnim kontejnerima ili vrećama, ili donose na posebne platoe kao što su eko – otoci, sabirna mjesta, transfer stanice ili reciklažna dvorišta. Ovaj način odvojenog skupljanja otpada na mjestu nastanka ima niz prednosti jer se odvija u neposrednoj blizini nastanka otpada, smanjuje se onečišćenje životnog prostora, sirovine su kvalitetnije jer imaju manje nečistoća, smanjeni su troškovi transporta i odlaganja, a prikupljeni materijali mogu se direktno plasirati na uporabu i reciklažu.

Mjesta nastanka komunalnog otpada uglavnom su domaćinstva, te javne i uslužne djelatnosti. Iz tog razloga primarna reciklaža zauzima posebno mjesto u "IVO konceptu", jer osim izdvajanja korisnih podrazumijeva i izdvajanje nekih štetnih komponenti komunalnog otpada, kako bi se u konačnici smanjio eventualno štetan potencijal preostalog dijela komunalnog otpada koji se obrađuje i odlaže. Zakonski okviri inzistiraju na što većoj primarnoj reciklaži, time i na recikliranju i uporabi otpada, kako bi se u prvom redu smanjio rastući pritisak na okoliš. U tom smislu postoje definirane i poticajne mjere i mjere sankcioniranja kojima se potiče primarna reciklaža i vraćanje otpada u novi proizvodni ciklus. Uspješnost odvojenog prikupljanja otpada počiva u poštovanju pravila koja vrijede za određene vrste i kategorije otpada. Kada govorimo o komunalnom otpadu tada se iskoristivim tj. korisnim frakcijama smatraju papir i karton, plastika, tekstil, staklo, metali, glomazni otpad pretežno metalnog sastava, biorazgradivi otpad i zeleni otpad. Uz korisne frakcije u komunalnom otpadu pojavljuje se i neizbježan udio štetnih (opasnih) komponenata kao što su: akumulatori, baterije, lijekovi, boje i lakovi, otapala, ulja, žarulje i slično.

Ustrojavanjem reciklažnog dvorišta u potpunosti će ostvariti preduvjeti za odvojeno gospodarenje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i glomaznog otpada odlaganjem u odgovarajuće spremnike različitih boja koje će preuzimati i na konačno zbrinjavanje odvoziti ovlaštene tvrtke.

11. POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU PLANA

Pregled za gospodarenje otpadom bitnih projekata na razini Grada Grubišno Polje:

- provedba izobrazno-informativnih aktivnosti,
- unapređenje informacijskog sustava gospodarenja otpadom,
- nabava i distribucija kućnih kompostera,
- nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada, papira/kartona, stakla, metala i plastike,
- izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada,
- izgradnja reciklažnog dvorišta,
- izgradnja reciklažnog dvorišta za građevni otpad,
- izgradnja kompostane
- sanacija odlagališta neopasnog otpada.

12. ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM

12.1. Izvori financiranja za provedbu mjera PGO-a

Utvrđivanje izvora financiranja početna je točka uspješnog izvršenja planiranih mjera uspostava sustava gospodarenja otpadom Grada Grubišno Polje. Isti se u ovom planu trebaju uzeti u obzir samo kao okvirni budući da se izvori financiranja ne mogu unaprijed definirati. Iz tog razloga u ovom Planu iznijet će se mogući izvori financiranja planiranih zahvata koji imaju za cilj unapređenje sustava gospodarenja otpadom na području Grada Grubišno Polje.

Izvori financiranja mogu biti, uz vlastita sredstva, dostupni iz međunarodnih i javnih fondova, Hrvatske banke za obnovu i razvoj (HBOR) te komercijalnog kapitala, koncesija, javno–privatnih partnerstva.

Javni izvori

Prema Nacionalnoj strategiji gospodarenja otpadom, sredstva za ulaganja u gospodarenje otpadom bit će dostupna iz državnog proračuna, županijskih proračuna te gradskih i općinskih proračuna, a sve u zavisnosti od veličine i važnosti samih zahvata za unapređivanje gospodarenja otpadom. Za potrebe gospodarenja otpadom Grada Grubišno Polje, dio financijskih sredstva je načelno osiguran iz sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU). Osigurana sredstva se najvećim dijelom odnose na sufinanciranje projekata edukacije i informiranja stanovnika grada, te uspostave zelenih otoka, reciklažnog dvorišta i reciklažnog dvorišta građevnog otpada, kao i kompostane, te nabavom opreme, te opremanjem i izgradnjom istih.

Hrvatska banka za obnovu i razvoj (HBOR)

Hrvatska banka za obnovu i razvoj (HBOR) ustanovila je dva programa kreditiranja, pogodna za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, tj. program za obnovu i razvoj komunalne infrastrukture i program za sufinanciranje ekoloških projekata. Krediti su u hrvatskim kunama, uz klauzulu u stranoj valuti. Sredstva se mogu dobiti s rokom dospijeca od 10 do 15 godina s

određenim počekom. Kamatna je stopa oko 5%. Hrvatska banka za obnovu i razvoj (HBOR) može financirati do oko 75% proračunske vrijednosti investicije.

Strukturni fondovi EU

Strukturni fondovi EU su u službi kohezijske politike EU. Cilj ove politike, koja iznosi preko trećine proračuna EU, je ostvarivanje gospodarske i društvene kohezije odnosno ujednačen razvoj unutar EU. Iz ovih se fondova financiraju razvojni projekti koji doprinose smanjivanju razlika između razvijenijih i manje razvijenih dijelova EU kao i promicanju ukupne konkurentnosti europskog društva i gospodarstva. Ovi su fondovi na raspolaganju zemljama članicama Europske unije koje imaju potrebe za dodatnim EU ulaganjima u ujednačen i održiv gospodarski i društveni razvoj.

Sredstva EU predstavljaju osnovu za financiranje Planiranog sustava gospodarenja otpadom. Iz fondova EU moguće je osigurati dio potrebnih sredstava za kapitalne troškove, u prvom redu za financiranje odvojenog skupljanja otpada, pretovarnih stanica i Centara za gospodarenje otpadom, te za konačno zatvaranje službenih odlagališta.

Ostali izvori

Izvori financiranja mogu biti i prihodi od oporabljene otpada, naknade za odlaganje inertnog otpada, namjenske naknade koju bi plaćali proizvođači otpada - domaćinstva i gospodarski subjekti te ostali slični prihodi. Visina troškova odnosno prihoda kojim se opterećuju proizvođači otpada se mogu odrediti odmah nakon izrade tehničke dokumentacije za pojedine zahvate što će rezultirati osiguravanjem potrebnih vlastitih sredstava kao učešća koje grad treba osigurati bez obzira koji način financiranja odabrao.

12.2. Visina financijski sredstava za provedbu mjera PGO-a

Iznosi potrebnih financijskih sredstava za izvršenje planiranih obaveza iz ovog Plana gospodarenja otpadom okvirnog su karaktera. Kako je za uspješnost svake aktivnosti potrebno kontinuirano razvijanje tako je potrebo ulaganje značajnih sredstava u sustav gospodarenja otpadom Grada Grubišno Polje. Zakon o zaštiti okoliša predviđa da su izvori sredstava državni proračun, proračun jedinica regionalne samouprave, sredstva međunarodne pomoći, proračun jedinica lokalne samouprave, krediti, ulaganja inozemnih i domaćih ulagača, doprinosi i naknade te drugi izvori utvrđeni posebnim zakonima. Danas se najčešće ostvaruju financijske podrške projekata iz sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, proračun županije i grada te sredstva Fondova kohezijske politike Europske Unije.

Sukladno Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske s obzirom na današnje relativno niske cijene usluga u djelatnostima gospodarenja otpadom nužno je planirati njihov stalni i postupni rast do visine pokrivanja stvarnih troškova, vodeći računa da je iznos cijena u međuzavisnosti s količinama i opasnim svojstvima otpada prema načelu "onečišćivač plaća".

Za realizaciju programa gospodarenja otpadom može se koristiti jedan ili više financijskih izvora.

Pretpostavljeni iznosi potrebni financijskih sredstava za provedbu predviđenih mjera prikazani su u tablici 6.

Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom Grada Grubišnog Polja za razdoblje od 2017. do 2022.

Tablica 6. Potrebna sredstva za provedbu predviđenih mjera PGO-a

Mjera	Rok provedbe (god.) i nosioci troška	Iznos troška (kn)
Postavljanje i opremanje zelenih otoka za odvojeno prikupljanje papira, stakla, plastike, metala, akumulatora, lijekova, i ostalih kategorija otpada na 8 lokacija	2022. JLS/FZOEU	250.000,00
Edukacija stanovništva o sustavu odvojenog prikupljanja otpada	Kontinuirano JLS/FZOEU	30.000,00 / god.
Informiranje stanovnika o problematici gospodarenja otpadom i mogućnostima sprječavanja onečišćenja okoliša	Kontinuirano JLS	10.000,00 / god.
Revizija Plana gospodarenja otpadom	Kontinuirano/JLS	3.000,00 / god.
Izrada projektne dokumentacije za ishođenje dozvola za reciklažno dvorište	2020. JLS	62.000,00
Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta	2020. JLS/FZOEU	4.000.000,00
Izrada projektne dokumentacije za ishođenje dozvola za reciklažno dvorište građevinskog otpada	2021. JLS	48.750,00
Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta građevinskog otpada	2021. JLS/FZOEU	200.000,00
Izrada projektne dokumentacije za ishođenje dozvola za kompostanu	2021. JLS	35.000,00
Izgradnja i opremanje kompostane	2022. JLS/FZOEU	200.000,00
Nabava spremnika za biorazgradiv otpad volumena 120 litara do 300 komada i/ili 1.100 litara do 35 komada	2020. JLS/FZOEU	90.000,00 – 150.000,00
Nabava 1.000 kompostera za kućanstva volumena 200 i 400 litara	2021. JLS/FZOEU	150.000,00
Organiziranje i provođenje akcije skupljanja otpada odbačenog u prirodu	Kontinuirano/Prema potrebi i pojavi JLS	110.000,00 / god.
Nadogradnja sustava prikupljanja otpada postavljanjem odvojenih posuda na mjestu nastajanja otpada	Kontinuirano JLS/FZOEU	150.000,00 / god.
Praćenje natječaja FZOEU i kontinuirano javljanje na iste s ciljem nabave nepovratnih sredstava Fonda	Kontinuirano JLS	0,00

12.3. Rezultati kao posljedica organiziranog djelovanja

Kao rezultat uspostave opisanog sustava gospodarenja otpadom sukladno ovom Planu sa svim navedenim elementima, može se očekivati ispunjavanje strateških ciljeva predstavljenih Strategijom gospodarenja otpadom RH, a to su:

1. znatno smanjenje količina otpada koje treba zbrinuti odlaganjem na odlagalištu,
2. smanjenje štetnog potencijala otpada na osnovu izdvajanja korisnih i štetnih komponenti otpada,
3. doprinos zaposlenosti na lokalnom, regionalnom te državnom nivou (razvoj industrije i poduzetništva, usavršavanje organiziranosti industrije, proizvodnja komunalne opreme),
4. sprječavanje recidiva divljih odlagališta,
5. rješavanje problema divljih odlagališta podići će se atrakcija lokacije kao turističkog mjesta,
6. sveobuhvatno unaprjeđenje kakvoće života na području JLS.

Pravilnim postupanjem – odvajanjem na mjestu nastanka moguće je u znatnoj mjeri utjecati na ukupnu količinu otpada koji se odlaže na odlagalište, te ujedno i znatno smanjiti potrošnju prirodnih resursa. Naravno, uspješnost ovakvog sustava uvelike ovisi o popratnim aktivnostima vezano uz informiranje i edukaciju, te spremnosti lokalne samouprave da usmjeri nastojanja u tom smjeru i omogući stanovnicima sve neophodne informacije kao i adekvatnu razinu znanja o problematici vezanoj uz gospodarenje otpadom.

13. ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJE PLANA

13.1. Vremenski rokovi izvršenja obaveza iz PGO-a

Odredbe Plana primjenjuju se sukladno tablici 7.

Tablica 7. Rokovi za izvršenje pojedinih mjera gospodarenja otpadom

Obaveza / godina izvršenja	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Postavljanje zelenih otoka za odvojeno prikupljanje otpada				x	x	x
Edukacija stanovništva o sustavu odvojenog prikupljanja otpada	x	x	x	x	x	x
Informiranje stanovnika o problematici gospodarenja otpadom i mogućnostima sprječavanja onečišćenja okoliša	x	x	x	x	x	x
Izvršenje o provedbi PGO-a	x	x	x	x	x	x
Revizija Plana gospodarenja otpadom	x	x	x	x	x	x
Izrada projektne dokumentacije za ishođenje dozvola za reciklažno dvorište				x		
Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta					x	
Izrada projektne dokumentacije za ishođenje dozvola za reciklažno dvorište građevinskog otpada					x	
Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta građevinskog otpada					x	
Nabava spremnika za biorazgradiv otpad volumena 120 litara do 300 komada i/ili 1.100 litara do 35 komada				x		
Nabava 1.000 kompostera za kućanstva volumena 200 i 400 litara					x	x
Izrada projektne dokumentacije za ishođenje dozvola za kompostanu					x	
Izgradnja i opremanje kompostane						x
Organiziranje i provođenje akcije skupljanja otpada odbačenog u prirodu	Prema potrebi i eventualnoj pojavi					
Nadogradnja sustava prikupljanja otpada postavljanjem odvojenih posuda na mjestu nastajanja otpada	x	x	x	x	x	x
Praćenje natječaja FZOEU i kontinuirano javljanje na iste s ciljem nabave nepovratnih sredstava Fonda	x	x	x	x	x	x

13.2. Nositelji izvršenja Plana gospodarenja otpadom

Grad Grubišno Polje dužan je na području jedinice lokalne samouprave osigurati:

- javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada, i gospodarenje biorazgradivim otpadom,
- odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog i problematičnog otpada,
- sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan Zakonu o održivom gospodarenju otpadom te uklanjanje tako odbačenog otpada,
- provođenje edukativno-informativne aktivnosti na svom području i mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.

Grad Grubišno Polje dužan je sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada.

Sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati:

- trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica, odnosno udjela,
- javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave,
- pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji.

Grad Grubišno Polje dužan je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnju provedbu edukativno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio.

Nadzor nad provedbom ovog Plana i Zakona o održivom gospodarenju otpadom na području Grada Grubišno Polje provodi inspekcija zaštite okoliša i zadužene i ovlaštene gradske i županijske službe. U provedbi inspekcijskog nadzora inspektori zaštite okoliša nadziru ispunjavanje propisanih uvjeta za obavljanje djelatnosti iz područja gospodarenja otpadom, vođenje očevidnika i drugih evidencija o postupanju s otpadom, ispunjavanje uvjeta, način rada i provedbu mjera za zatvaranje i sanaciju građevina za zbrinjavanje otpada, provedbu mjera gospodarenja otpadom utvrđenih procjenom utjecaja na okoliš i druge elemente sustava, u skladu s ovlastima utvrđenima Zakonom.

Za tumačenje Izmjena i dopuna Plana nadležan je gradonačelnik Grada Grubišno Polje.

Plan gospodarenja otpadom Grada Grubišno Polje donosi se za razdoblje od šest godina, a njegove izmjene i dopune po potrebi.

14. LITERATURA I POPIS PROPISA

1. Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18)
2. Zakon o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ broj 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19)
3. Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 130/05)
4. Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017. - 2022. godine („Narodne novine“ broj 03/17)
5. Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“ broj 50/17 i 84/19)
6. Pravilnik o katalogu otpada („Narodne novine“ broj 90/15)
7. Pravilnik o gospodarenju otpadom („Narodne novine“ broj 117/17 i 56/19)
8. Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži („Narodne novine“ broj 88/15, 78/16, 116/17 i 14/20)
9. Naputak o glomaznom otpadu („Narodne novine“ broj 79/15)
10. Pravilnik o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom („Narodne novine“ broj 99/15)
11. Pravilnik o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest („Narodne novine“ broj 69/16)
12. Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama („Narodne novine“ broj 113/16)
13. Pravilnik o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima („Narodne novine“ broj 111/15)
14. Pravilnik o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom („Narodne novine“ broj 42/14, 48/14, 107/14, 139/14, 11/19 i 7/20)
15. Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima („Narodne novine“ broj 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12 i 86/13)
16. Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima („Narodne novine“ broj 112/15, 90/16, 60/18 i 72/18)
17. Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom („Narodne novine“ broj 50/15 i 56/19)
18. Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada („Narodne novine“ broj 114/15, 103/18 i 56/19)
19. Pravilnik o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada („Narodne novine“ broj 117/14)
20. Pravilnik o termičkoj obradi otpada („Narodne novine“ broj 75/16)
21. Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi („Narodne novine“ broj 38/08)
22. Pravilnik o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina („Narodne novine“ broj 128/08)
23. Zakon o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine“ br. 68/18)